

Vlaams
Parlement

vergadering **C97 – ECO12**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 13 januari 2011

INHOUD

Interpellatie van de heer Filip Watteeuw tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de resultaten van het beleid inzake de activering van oudere werkzoekenden - 51 (2010-2011)	3
Met redenen omklede moties	12
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opleiding van bus- en truckchauffeurs - 706 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van de heer Filip Watteeuw tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de tendering collectieve remediëring armoede - 722 (2010-2011)	14
Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de nieuwe aanpak van de VDAB tot het activeren van werklozen voor knelpuntberoepen - 743 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het actieplan van de VDAB voor het invullen van knelpuntjobs - 748 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het nieuwe beleid van de VDAB ten aanzien van knelpuntberoepen - 751 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de technische problemen bij het aanvragen van opleidingscheques - 745 (2010-2011)	26
Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de controle op de uitreiking van de arbeidskaart B - 851 (2010-2011)	27

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Interpellatie van de heer Filip Watteeuw tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de resultaten van het beleid inzake de activering van oudere werkzoekenden - 51 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, minister, collega's, ik heb in het verleden een aantal keren de discussies over oudere werkzoekenden wat getemperd en altijd gezegd dat er andere doelgroepen zijn die ook heel veel aandacht verdienen en nodig hebben. De laatste weken en maanden zijn er echter een aantal elementen opgedoken die mij ertoe nopen mijn eigen stellingen wat te nuanceren. Er zijn een aantal onderzoeken waaruit blijkt dat de situatie voor 50-plussers toch moeilijk blijft.

De Vlaamse Regering zegt zwaar in te zetten op activering van oudere werkzoekenden. De demografische ontwikkelingen zullen de volgende jaren wellicht wat soelaas brengen, maar het wordt toch geen makkelijke klus om de werkzaamheidsgraad van ouderen te laten stijgen. Het opvallende onderzoek van het onderzoeksinstituut Itinera bracht pas uit dat liefst 81 procent van de werknemers die in Vlaanderen hun baan verliezen bij een bedrijfs-herstructurering, ouder zijn dan 50 jaar. Opvallend genoeg verliezen de 50-plussers ook in economisch betere tijden gemakkelijker hun baan dan andere werknemers.

Op 26 oktober 2010 heb ik een schriftelijke vraag gesteld over de begeleiding van de oudere werklozen. Het blijkt dat de VDAB het moeilijk heeft om zijn beloftes op het gebied van de begeleiding van oudere werklozen na te komen. De VDAB moet bij een aantal doelgroepen zorgen voor een oververtegenwoordiging in de begeleidingscijfers. Er moeten bijvoorbeeld meer oudere werkzoekenden worden begeleid dan we mogen verwachten op basis van hun aandeel in de werkloosheidscijfers.

In 2009 waren de 50-plussers behoorlijk ondervertegenwoordigd in de trajectwerking. Er worden minder 50-plussers begeleid dan beloofd. In plaats van een oververtegenwoordiging is er een ondervertegenwoordiging. De ondervertegenwoordiging bedraagt maar liefst 56,6 procent. Er worden dus minder oudere werklozen begeleid dan men zou mogen verwachten op basis van hun aandeel in de werkloosheidscijfers. Het dieptepunt was in 2006 toen de ondervertegenwoordiging 74,7 procent bedroeg, tegenover 51,6 procent in 2004. Om in de individuele trajectwerking gewoon een evenredige participatie te realiseren had de VDAB 18.000 extra 50-plussers moeten bereiken in 2009. Dat is een zeer hoog cijfer.

Dat de VDAB zijn beloftes niet kan waarmaken, is slecht nieuws voor de oudere werkzoekenden. Het aandeel van de oudere werklozen blijft stijgen, in november 2010 nog met 3,4 procent ten opzichte van vorig jaar, terwijl het aantal werkzoekenden in Vlaanderen in november 2010 met 4,2 procent afnam. De ergste crisis op de arbeidsmarkt mag dan voorbij lijken, voor de oudere werkzoekenden is dat niet het geval.

Ik heb een grafiek bij waarop het aandeel van de 50-plussers in de werklozengroep te zien is. Ik moet dit even nuanceren omdat de VDAB in 2004 een andere berekeningsmethode is gaan hanteren, waardoor PWA-werknemers (plaatselijk werkgelegenheidsagentschap) in de cijfers van de werkzoekenden worden opgenomen, evenals oudere werkzoekenden met een vrijstelling. Dan nog blijven de cijfers spectaculair. Eigenlijk zijn alleen maar de cijfers vanaf 2005 vergelijkbaar met de huidige. In 2005 was 18,47 procent van de werkzoekende een 50-plusser. Dat is in november 2010 gestegen naar 26,73 procent.

De cijfers voor 2001-2004 zijn niet gemakkelijk te herberekenen volgens de nieuwe berekeningswijze van de VDAB. Mijn probeersels zouden erop wijzen dat het aandeel 50-plussers tussen 2001-2004 zo'n 13 of 14 procent zou bedragen. Het is een inschatting die

lichtjes kan afwijken, maar het zal niet spectaculair anders zijn. De cijfers vanaf 2005 zijn wel te vergelijken met die van 2010.

Minister, hoe reageert u op het groter wordende aandeel van oudere werkzoekenden binnen de groep niet-werkende werkzoekenden, wat op een relatief verslechterende positie wijst? Wat is uw standpunt over de studie van Itinera waaruit duidelijk blijkt hoe kwetsbaar oudere werknemers zijn? Hoe verklaart u dat de VDAB nu al jaren zijn doelstellingen niet haalt op het vlak van begeleiding van oudere werkzoekenden? In hoeverre wil de VDAB verder streven naar een oververtegenwoordiging van oudere werkzoekenden in de individuele trajectwerking? Welke maatregelen wilt u hieromtrent nemen? Zult u hierover overleggen met de werkgevers en andere sociale partners?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, minister, collega's, ik had hierover al een vraag om uitleg ingediend, onder andere omdat midden december de studie van Itinera is verschenen, maar ook omdat men overal toch wel tot de conclusie kwam dat het aandeel van de 50-plussers alsmat bleef stijgen, zeker in het totaal aantal afdankingen bij bedrijfs-herstructurerings in Vlaanderen.

Enerzijds is er de studie van Itinera, waaruit inderdaad blijkt dat bijna twee op de drie 55-plussers op dit ogenblik niet meer actief zijn. We bevinden ons bij de slechtste groep in Europa. Anderzijds is in oktober de studie uitgekomen van het Steunpunt Werk en Sociale Economie, waaruit eens te meer blijkt dat van de 55- tot 64-jarigen maar ongeveer 35 procent werkt. In België en Vlaanderen is dat aandeel veel te laag. Die zaken weten we.

In de studie van Itinera staat heel duidelijk dat het probleem van de 50-plussers, die het hardst getroffen worden bij bedrijfs-herstructurerings, niet zozeer van financieel-economische, maar vooral van structurele aard is. Dat moet voor de Vlaamse Regering dan ook een signaal zijn om niet alleen op zoek te gaan naar tijdelijke maatregelen, maar ook naar een doelmatig beleid op lange termijn, aldus Itinera.

Outplacement is een van de instrumenten om werkzoekenden naar een nieuwe job te begeleiden. Ondanks alle goede voornemens die we hier regelmatig gehoord hebben om de kwaliteit en de snelheid van de begeleiding en opvolging van personen bij wie outplacement-begeleiding niet gelukt is te verbeteren, zijn de cijfers van de bruggepensioneerden die opnieuw aan de slag gaan via outplacement ook teleurstellend. Het gaat maar om 12 procent. We hebben daar toch heel wat vragen bij. Ook uit de cijfers uit uw beleidsbrief 2010-2011 is eens te meer gebleken dat de begeleiding te traag op gang komt en dat, zoals de heer Watteeuw al heeft gezegd, de vertegenwoordiging van de 50-plussers in de trajectwerking relatief beperkt blijft.

Minister, de heer Watteeuw heeft al verwezen naar het sociaal overleg. Hij heeft daarbij aangegeven dat de begeleidingsaanpak moet worden uitgebreid tot alle nieuw ingestroomde 50-plussers. We hebben al meermaals gepleit om dat uit te breiden tot de 58-jarigen. We weten dat dat voor de sociale partners misschien niet voor de hand ligt. We zouden graag willen weten wanneer u hierover een uitspraak verwacht van de sociale partners en wat u zult doen als blijkt dat de sociale partners geen akkoord bereiken. Wanneer maakt u werk van de mensen die zich al in het systeem van de systematische begeleiding bevinden?

De oudere werknemers vormen een belangrijke doelgroep voor Jobkanaal. Ook dat weten we. Ongeveer 30.000 mensen zijn al dankzij het initiatief van Jobkanaal aan de slag gegaan. Het objectief was echter 5000 per jaar. We zouden graag al voor het jaar 2010 de precieze stand van zaken kennen. We zouden ook graag de cijfers van elke subcategorie kennen, want sinds het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) ligt de focus van Jobkanaal voornamelijk op de ouderen en de arbeidsgehandicapten. Ik weet niet of de cijfers daarvan voorhanden zijn.

Met betrekking tot het voeren van een leeftijdsbewust personeelsbeleid haalt u een groot aantal maatregelen aan in uw beleidsbrief. Het voeren van een dergelijk beleid is inderdaad noodzakelijk als we de werkzaamheidsgraad bij de ouderen willen verhogen. Minister, hebt u kennis van de numerieke impact van al de maatregelen die u hebt aangekondigd en die er tot op heden al zijn geweest? Wat betekent dat bijvoorbeeld in termen van het aantal werknemers? Op dit ogenblik zijn er ruim 77 diversiteitsplannen in verband met leeftijd en werk afgesloten. Kunt u cijfers plakken op de numerieke uitstroom?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, de heer Watteeuw stelt een terechte vraag. Het probleem is al verschillende keren in de commissie aan bod gekomen. Ik denk dat het onderwerp ook de minister na aan het hart ligt. Het is een terechte bekommernis van ons allen.

We komen uit een economische crisis. Gelukkig is er een daling van de werkloosheid. Gelet op de demografische ontwikkeling zal de Vlaamse arbeidsmarkt over enkele maanden, op zeer korte termijn, geconfronteerd worden met een krapte. Men heeft ook al de vervangingsgraad berekend. Zeker in de Vlaamse industrie, maar ook in de non-profitsector, is de uitstroom van 60-plussers van die aard dat sommige sectoren nogal snel met een relatief belangrijke krapte geconfronteerd zullen worden. Er is dus niet alleen een probleem inzake de betaalbaarheid van de pensioenen of de sociale zekerheid. Ook inzake het onderhouden van de economische groei en de welvaart in haar globaliteit is het absoluut van belang dat er voldoende mensen op de arbeidsmarkt blijven. Het is dan ook nogal paradoxaal dat 55-plussers amper een werkgelegenheidsgraad van 35 procent halen. Wat dat betreft, zitten we in Europa in de staart van het peloton.

Er wordt gezegd dat de mentaliteit van de mensen beter wordt. Ze zouden zich er steeds meer van bewust zijn dat ze langer moeten werken. Dat zou ook blijken uit enquêtes. Persoonlijk vind ik echter dat dit besef nogal traag groeit. Dat is echt van moetens, en het gaat gepaard met veel gezucht. Er is zeker geen sprake van enthousiasme of van een oprechte bekommernis. Ik heb me nu voorgenomen om in elk nieuwjaarstoespraakje de problematiek van het langer werken aan bod te laten komen. Ik heb dat gisterenavond ook gedaan. Naderhand was er één punt waarover diverse mensen me aanspraken: ze vonden het toch wel sterk dat hun burgemeester er voorstander van was dat ze langer moesten werken. Volgend jaar, het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, zal ik dat dus niet meer doen. (*Gelach*)

Mevrouw Patricia Ceysens: U bent een raspoliticus.

De heer Koen Van den Heuvel: Dat was maar een grapje.

Mevrouw Patricia Ceysens: Dat denk ik niet.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik heb al de moed gehad om dat nu te zeggen. Mochten we dat allemaal zeggen... Mijnheer Watteeuw, ik zal u mijn toespraak doormailen, als u me niet gelooft. Ik geef dit voorbeeldje maar om erop te wijzen dat dit toch nog niet verworven is. Soms heeft men de indruk dat de mensen er zich nu bewust van zijn en dat we daar niet meer aan moeten werken. Dat lijkt me wat te optimistisch.

Minister, met statistieken kan alles worden bewezen. U weet daar de jongste dagen enorm veel over. Mijnheer Watteeuw, uw grafiek is natuurlijk goedbedoeld, maar met het relatieve aandeel van de 50-plussers in de werkloosheid moeten we natuurlijk oppassen. Hoe kleiner de jeugdwerkloosheid – en ik denk dat u die ook belangrijk vindt –, des te groter het aandeel van de 50-plussers. We moeten ons veeleer richten op absolute cijfers en op het aandeel van de 55-plussers in hun groep. Mocht er geen enkele jongere nog werkloos zijn en mochten er nog drie 55-plussers werkloos zijn, dan zouden 55-plussers in relatieve cijfers een aandeel van 100 procent van de Vlaamse werkloosheid voor hun rekening nemen. Dat dit aandeel stijgt, moet dus worden gerelativeerd. Er zijn andere cijfers die dit aantonen.

Het moet ook heel duidelijk worden gezegd dat er diverse structurele problemen zijn in Vlaanderen en België die verklaren waarom er zo weinig 55-plussers aan de slag zijn. Dat is ook heel duidelijk en terecht gebleken uit de studie van Itinera. Het gaat dan over hefboomen die vooral nog federaal zijn. Dan denk ik aan de anciënniteitsregeling. In België is de loonstructuur nu eenmaal zo opgebouwd dat de anciënniteit een grotere rol speelt: men verdient hier meer naarmate men ouder wordt. Dat is dus een structureel probleem. Ook zijn er de regelingen van brugpensioen en vervroegde uittreding, met de afweging tussen niet werken en blijven werken en de vaststelling naderhand dat wie blijft werken, nauwelijks meer pensioen heeft. We moeten daar eerlijk in zijn: dat zijn incentives die van doorslaggevend belang zijn. We kunnen die mentaliteit wat helpen veranderen door wat sneller te veranderen en bepaalde structurele ingrepen te durven doen. Dan gaat het onder meer over de anciënniteitsregeling. Er is de wortel van de financiële aanmoediging, maar af en toe moeten we ook de stok kunnen hanteren en een aantal regelingen financieel ontmoedigen, en dat natuurlijk met uitzondering van een aantal sociale situaties die we allemaal kennen.

Ten slotte is er de activering. Minister, dat is een Vlaamse bevoegdheid. We weten dat u daar hard aan werkt. Onze fractie roept ertoe op werk te maken van het uitbreiden van die activering tot mensen die ouder zijn dan 52 jaar. Dat is ook een doelstelling die u hebt geformuleerd in uw beleidsbrief. Er is de paradox dat we enerzijds op relatief korte termijn in sommige sectoren van de Vlaamse arbeidsmarkt met een krapte zullen worden geconfronteerd en dat anderzijds de werkgelegenheidsgraad bij de Vlaamse 55-plussers laag is. Dat is ontoelaatbaar. Ik zeg het nogmaals: eigenlijk zijn de belangrijkste hefboomen om financiële stimulansen te geven nog altijd federaal. We moeten de mogelijkheden die wij hebben met betrekking tot activering en opleiding ten volle benutten. Het optrekken van de leeftijd voor de activering van werkzoekenden is dus raadzaam.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, er is al heel veel gezegd. Ik hoor vooral dat er een consensus is over de terechte vraag van de heer Watteeuw dat er iets zou worden gedaan aan de tewerkstelling van 50-plussers. De minister is zich daar ook heel goed van bewust: dat hebben we mogen merken aan de beleidsnota en de beleidsbrief.

De doelstellingen van de VDAB en zo laat ik over aan de minister, maar ik wil nog enkele bijkomende opmerkingen maken, die in de lijn liggen van wat de heer Van den Heuvel heeft gezegd. Voor sommige sectoren is die krapte op de arbeidsmarkt nooit helemaal weggevoerd, zelfs niet tijdens de crisis. Ook toen waren er knelpuntvacatures. Daar blijven we mee zitten. We zullen dus nog altijd dat tekort op de arbeidsmarkt hebben. Net om die reden is het nog veel belangrijker om nog meer in te zetten op die tewerkstelling van 50-plussers.

Dan is er het punt van de incentives dat de heer Van den Heuvel heeft aangehaald. We hebben het daar bij de bespreking van de beleidsbrief op een bepaald ogenblik ook over gehad. Het is wat lastig om toe te geven, maar het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid mag dan nog zo goed en zo sterk zijn, het blijft eigenlijk niet veel meer dan wat gerommel in de marge. We moeten daar eerlijk in zijn. De grote sociaal-economische hefboomen zijn nog steeds federaal. De heer Van den Heuvel wijst erop dat die mentaliteit op die twee vlakken nog niet is verworven. Erkennen dat men langer moet werken, is één ding. Maar aan de andere kant zijn er heel wat federale snoepjes waar men maar al te graag op ingaat, brugpensioen en dergelijke, die ervoor zorgen dat het activeringsbeleid aan Vlaams kant heel wat moeilijker is. En zolang je niet in staat bent om die twee op elkaar af te stemmen, ga je heel weinig vooruitgang maken. Dat is het structureel probleem.

Daarom, mijnheer Watteeuw, ben ik heel blij met uw vraag en ik hoop dat die dan ook op andere niveaus op dezelfde manier wordt ingevuld. Ik denk dat we daar moeten naartoe gaan, dat we die twee op elkaar moeten afstemmen: het passief beleid, het vervangingsinkomen dat federaal nog steeds bestaat en waarbij men te veel inzet op het uittreden uit de arbeidsmarkt, en daarnaast het actief beleid, het Vlaams beleid, waar we inzetten op het activeren en het aan

het werk houden van de mensen. Als we die twee niet op elkaar kunnen afstemmen, dan denk ik dat we eraan zijn voor de moeite. Ik hoop dat we daar de komende maanden op kunnen inzetten.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, mijn excuses voor de paar minuten vertraging, waardoor ik het begin van de discussie gemist heb en mij dus ook ga beperken tot één bijkomende vraag, met het risico dat ze al door een van de voorgaande collega's werd gesteld.

Heel wat maatregelen om 50-plussers aan het werk te krijgen of te houden, moeten inderdaad op federaal niveau worden genomen, zoals de loonkostenfiscaliteit, pensioenen, brugpensioenen en dergelijke meer. Laat ons dat niet als excuus gebruiken om hier in Vlaanderen onze verantwoordelijkheid niet op te nemen, wat begeleiding en activering van die oudere werklozen betreft.

In de vorige beheersovereenkomst tussen de VDAB en de Vlaamse Regering was er ook een belangrijk deel weggelegd voor begeleiding van oudere werkzoekenden. Er is nu een nieuwe beheersovereenkomst afgesloten. Ik vermoed dat we die een van de komende weken ook zullen bespreken in de commissie. Ik zou het daar nu, misschien een beetje vooruitlopend op de discussie, al eens iets over willen vragen, nu we het er toch over hebben: welke bijzondere initiatieven inzake begeleiding, opleiding en activering van oudere werkzoekenden hebt u genomen in de nieuwe beheersovereenkomst met de VDAB?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ook ik wil me verontschuldigen omdat ik te laat ben, door vertragingen bij de NMBS.

De problematiek van de tewerkstelling van 50-plussers is inderdaad een punt waarop we in het regeerakkoord zwaar gaan inzetten. Er zijn al verschillende initiatieven genomen. Ik neem aan dat we de komende periode daarover nog meer initiatieven van u mogen verwachten. Er zijn al heel wat vragen gesteld. Dat de werkloosheid snel zal keren naar een krapte op de arbeidsmarkt, is al een hele tijd geleden aangekondigd. Eigenlijk begint het zich sneller te manifesteren dan we hadden verwacht.

Dat heeft ook een weerslag op de werkloosheidcijfers. In de problematiek waar ik zelf altijd over klaag, de jeugdwerkloosheid en de structurele achterstand van de jeugdwerkloosheid in Antwerpen, is nu eigenlijk al een inhaalbeweging bezig. Is dat het gevolg van de maatregelen die werden genomen? Dat zal voor een stuk wel zo zijn, maar anderzijds zal het waarschijnlijk ook het resultaat zijn van een conjunctuurgevoelige en verbeterde markt.

Wat oudere werknemers betreft: het is niet dat zo dat als we één probleem aanpakken, het andere vanzelf wordt opgelost of dat het oplossen van één probleem, een weerslag heeft op het andere. Maar ik denk dat de werkgevers hier zelf ook een belangrijke rol te spelen hebben. En dat is, minister Muylers, het geval met de meeste maatregelen die u neemt. U kunt verschillende activeringsmaatregelen nemen, aanmoedigingen formuleren en bijsturingen doen. Maar als de werkgevers de meerwaarde van de inzet van dergelijke 50-plussers niet inzien, dan zullen we er ook niet geraken. Wat gaan we dus doen om, meer specifiek, de werkgevers voldoende te sensibiliseren, om ze te zeggen dat die 50-plussers toch een serieuze meerwaarde kunnen zijn? Anderzijds is het voor de 50-plussers zelf belangrijk om opgeleid te worden tijdens het werk, op alle mogelijke niveaus, hoog of laag opgeleid, om aantrekkelijk te blijven voor werkgevers, ondanks hun leeftijd. Ik denk dat we dus ook verder moeten blijven inzetten op scholing en opleiding van werknemers tijdens het werk. Dat zijn twee aandachtspunten waarover ik van u een opmerking verwacht.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik heb heel veel bijkomende vragen gehad. Ik ken uiteraard niet alle gevraagde cijfers uit het hoofd. Daarom stel ik voor, mevrouw Peeters, dat u uw vragen – onder meer die over Jobkanaal – schriftelijk formuleert zodat ik ze kan beantwoorden. Momenteel heb ik ze niet ter beschikking, hoe graag ik dat ook zou willen.

Ik wil ook verwijzen naar de vraag om uitleg van drie verschillende leden van de commissie over knelpuntberoepen. In het antwoord daarop zal ik op heel wat zaken omtrent de krapte van de arbeidsmarkt ingaan. Ik denk dat daar uiteraard ook elementen van opleiding, wat u net vraagt, mevrouw Turan, worden besproken.

De cijfers waar u om vraagt, zijn overigens terug te vinden in mijn beleidsnota en beleidsbrief. In mijn beleidsnota, die ik meer dan een jaar geleden naar voren heb gebracht, werd een vergelijking gemaakt tussen 90 regio's. Wij zaten noch in een eerste groep van 23, noch in een tweede van 27. Er werden vijf parameters behandeld. Het bleek dat de we goed scoorden inzake jongerenwerkloosheid, maar zeer slecht op het vlak van ouderenwerkloosheid: er is slechts 35 procent van 50-plussers aan het werk. Daarom zei ik ook dat onze aanpak van de jeugdwerkloosheid volgens mij goed werkt, ondanks de crisis.

Mijnheer Watteeuw, u hebt er mij al verschillende keren op aangesproken dat ik op die jongeren moest inzetten. Ik heb altijd gezegd dat ik ervan overtuigd ben dat, als de arbeidsmarkt aantrekt, we met de huidige aanpak die jongeren snel zouden zien uitstromen. Dat blijkt nu ook. Ik heb altijd gezegd dat er twee groepen structureel zijn: de mensen die wat langer werkloos zijn, tussen één en twee jaar, en de ouderen. Ook dat blijkt nu. Dat is wat ik had verwacht en waarmee ik bezig ben. Het goede is dat ik daardoor hier en daar al wat antwoorden klaar heb. Ook wat betreft de concretisering van het nieuwe akkoord met de sociale partners zit ik in de laatste fase.

Ik heb vandaag een interessant element gelezen in de krant. Als je de vergelijking maakt tussen het Vlaamse en het federale arbeidsmarktbeleid, stel je vast dat het Vlaamse 900 miljoen euro bedraagt, en het federale 18 miljard euro. Ik geef het u maar mee, om de proporties aan te geven.

Mijnheer Watteeuw, u hebt uw cijfers zelf al wat gerelativeerd. Ik heb dat ook laten doen. U had het met betrekking tot de lange termijn over een evolutie van falend beleid, wanneer het gaat over het sterk stijgende aandeel van ouderen in de populatie van werkzoekenden. Dat is ten dele waar. Ik kom daar straks op terug.

Er zijn twee structurele factoren die die cijfers beïnvloeden, enerzijds een demografisch en anderzijds een institutioneel aspect. Iedereen weet dat er een verdere vergrijzing is van de populatie, waardoor vooral de cohorte van 55- tot 59-jarige werkzoekenden sterk toeneemt. Ze stijgen gewoon zelf in aantal, binnen de bevolking. Daarnaast is er het institutionele aspect, namelijk dat in de periode 2002-2004 de vrijstelling van beschikbaarheid voor de werkloze 50- tot 58-jarigen geschrapt is. Men is die vrijstelling gaan verschuiven van 50 naar 58 jaar. De groep vrijgestelden daalde daardoor tussen 2001 en 2010 van 86.433 naar 48.854 personen. Dat verschil zit nu in de statistieken van de werkzoekenden.

Ik heb de werkloosheidsgraden laten berekenen, met alle werkloze 50-plussers, in plaats van de niet-werkzoekenden, om dat verschil in definitie weg te werken. Dan bleek de werkloosheidsgraad bij de Vlaamse 50-plussers in 2001 29,9 procent te bedragen. Vandaag is dat 23 procent. Met statistieken kun je natuurlijk heel veel bewijzen, maar ik heb dit laten berekenen zoals u zelf naar voren bracht. Ik heb geprobeerd om het op dezelfde noemer te zetten.

Ik wil nog even ingaan op de laatste cijfers rond oudere werkzoekenden. In de officiële werkloosheidscijfers van december 2010 was er een daling met 9,3 procent, terwijl het aantal oudere werkzoekenden nog steeg met 1,3 procent. In november steeg dat aantal nog met 3,4 procent. De instroom van oudere werkzoekenden is nu dus al minder sterk, en ik denk dat het ook in de andere richting mee in een daling zit. We mogen ook niet vergeten dat de oudere werklozen uiteindelijk veel minder getroffen zijn door de crisis dan de jongere.

Collega's, laat mij duidelijk zeggen dat mijn statistische respons niet wil zeggen dat ik vind dat er geen probleem is bij de oudere werklozen. Zo ben ik ook begonnen. Ik heb daar trouwens ook in mijn beleidsnota en beleidsbrief het accent op gelegd.

Er is ook gesproken over de studie van Itinera, maar ere wie ere komt: het is mijn departement dat die cijfers heeft opgesteld, en niet Itinera. Mijn departement heeft die cijfers ook voorgesteld op het Europese voorzitterschapcongres in Antwerpen op 28 en 29 oktober, 'Active labour market policies for the EU 2020-strategy: ways to move forward'. Itinera heeft daar een aantal conclusies aan gekoppeld, maar de cijfers die hier geciteerd worden, zijn geen cijfers van Itinera, maar van mijn eigen departement. Ik wou dat toch even naar voren brengen.

Uit die cijfers bleek ook dat er bij bedrijfsherstructureringen nog steeds grote groepen van 50-plussers aan de kant worden geschoven. Eigenlijk is dat ook niet zo verwonderlijk. De heer Van den Heuvel heeft dat al naar voren gebracht. Dat heeft onder meer natuurlijk te maken met het gunstig statuut van verlaagd brugpensioen. Het is duidelijk dat als ondernemingen in herstructurering of in moeilijkheden de goedkeuring van de federale minister van Werk krijgen om oudere werknemers vanaf 50-52 jaar te laten afvloeien, dat zijn effect heeft. Het heeft niet alleen een effect omdat het goedkoper is, maar het heeft ook een effect op sociaal vlak. In een overleg tussen werkgevers en vakbonden is het op dat moment bijna de enige mogelijkheid om zonder al te zware conflicten tot een oplossing te komen. Het is ingebakken. Het bestaat al meer dan 25 jaar. Ik denk dat het in het verleden zijn nut heeft gehad, maar vandaag heeft het ook zijn beperkingen. Bij herstructureringen worden 50-plussers het meest geraakt, daar heeft het dus zijn effect.

Er zijn er natuurlijk nog andere. De heer Van den Heuvel sprak al over de hoge loonkosten. Ik wil er nog eentje aan toevoegen. Er is ook nood aan nieuwe competenties voor bedrijven op de evoluerende arbeidsmarkt. We vragen ook dat de bedrijven zich continu 're-engineeren', opnieuw innoveren, zich anders organiseren. Niet alle ouderen zijn bereid om zich in nieuwe competenties in te schakelen. Ik kom er straks op terug in mijn antwoord op de vraag over de knelpuntberoepen.

De doelstelling 2020 voor Vlaanderen voor een nieuwe werkzaamheidsgraad tussen 20 en 64 jaar is 76 procent. We kunnen het ons niet veroorloven om ouderen uit de boot te laten vallen en talenten te verspillen. We moeten er verder op inzetten.

De heer Watteeuw zei dat de oververtegenwoordiging van 50-plussers in de acties van de VDAB niet werd behaald. Tot 2006 was het expliciet de beleidsoptie om 50-plussers uit te sluiten: zowel bij de preventieve – de begeleiding in de nieuwe instroom – als bij de curatieve aanpak – voor de langdurig werklozen –, werden de 50-plussers uitgesloten. Dat was in het verleden een beleidskeuze, omdat men het accent elders legde en niet bij die groep. Ik werp geen steen. Het zijn vaststellingen. Ik wil het probleem gewoon in het juiste kader plaatsen.

Tot 2006 waren 50-plussers dus vrijgesteld, daarna was er deze situatie waarin ze ook niet werden opgenomen. Het meerjarenbanenplan in 2006 heeft duidelijk voor een kentering gezorgd. Vanaf toen werden niet-werkende werkzoekende 50-plussers verplicht om drie maanden na de instroom in de werkloosheid een infosessie te volgen. Het werd ook gestimuleerd om vrijwillig door te stromen naar begeleidingsacties. Dan werd de volgende stap gezet met de start van de systematische aanpak 'Samen op de bres voor 50+'. Voor de allereerste keer werd de systematische aanpak voor 50- tot 52-jarigen verplicht.

Mevrouw Turan, in 'Samen op de bres voor 50+' is er gesproken over een toolbox voor werkgevers om sensibiliserend op te treden naar 50-plussers. De toolbox is zo goed als klaar. Er zal ook een sensibiliseringscampagne aan worden gekoppeld. Als we ermee van start kunnen gaan, zal ik ze hier ook wel tonen.

Als er een ondervertegenwoordiging is, heeft die te maken met een keuze in het beleid die nu stilaan wordt omgebogen. In de nieuwe beheersovereenkomst van de VDAB – en jullie

hebben drie maanden tijd voor de bespreking van de beheersovereenkomst – en in het ondernemingsplan 2011 spreek ik niet meer over oververtegenwoordiging van 50-plussers in de trajectwerking. De trajectwerking is niet het doel van de VDAB, maar een middel om tot een doel te komen. Ik leg liever doelstellingen vast. Het doel voor mij zijn resultaat-indicatoren, met name dat voor 50-plussers uit de systematische aanpak 30 procent uitstroomt naar werk. Voor de totale doelgroep 50-plussers is het 18 procent. In plaats van te bepalen hoeveel er een trajectwerking moeten hebben, wil ik zorgen dat er mensen aan het werk gaan. Dat is de doelstelling. Hoe de VDAB dat doet, mag de VDAB zelf bepalen. Dat zijn de resultaatindicatoren die ik aan de VDAB opleg.

Een doelstelling in het ondernemingsplan 2011 is 100 procent sluitend bereik van de groep gelabelden in de systematische aanpak 12 maanden na instroom. 100 procent sluitend bereik kan natuurlijk op verschillende manieren worden bereikt. Het kan via trajectwerking, via arbeidsbemiddeling, via opleidingsacties. Niet elke 50-plusser heeft dezelfde nood.

Het activeringsbeleid is een van de prioriteiten. Mevrouw Peeters vroeg naar de stand van zaken van het overleg met de sociale partners. De heer Watteeuw heeft dat eigenlijk ook gevraagd. Morgen is er een informele vergadering van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC). Ik hoop dat we de laatste hand kunnen leggen aan een tekst. Ik veronderstel dat die dan nog officieel moet worden goedgekeurd door de sociale partners, maar ik hoop dat we het morgen eens zullen zijn over wat we gaan doen. Het gaat om twee elementen: de stapsgewijze uitbreiding van de systematische aanpak naar de oudere leeftijdsgroep binnen de populatie van werkzoekende 50-plussers en een kwalitatieve verbetering van de aanpak waardoor er meer mensen effectief naar een job zullen uitstromen. De VDAB moet dat wel doen om aan de cijfers te komen die we opleggen.

Daarnaast zitten we ook niet stil. Voor de werkzoekende 50-plussers die buiten de systematische aanpak vallen – dat zijn er heel wat en we noemen hen de ‘spontanen’ –, is het bestaande begeleidings- en opleidingsaanbod veel toegankelijker gemaakt op basis van vrijwilligheid. De voornaamste punten zijn dat we die mensen contacteren en hun vragen om contact op te nemen met de servicelijn om hun dossier te updaten. We promoten ook ‘mail op maat’ zodat ze een gepast aanbod van vacatures kunnen ontvangen. We roepen ook op tot vrijwillige opname in de automatische vacaturematching. We nodigen hen uit om op vrijwillige basis naar de infosessie 50-plussers te komen die ook wordt gegeven aan de mensen die verplicht zijn. We doen ook voorstellen voor opleidingen met reële kansen voor 50-plussers.

Ten slotte wil ik erop wijzen dat ik naar aanleiding van Vlaanderen in Actie begin maart een rondetafel organiseer over de lerende Vlaming en actief ouder worden. Mevrouw Turan had het over het continu aanscherpen van competenties. We hopen dat dit leidt tot een aantal verbetervoorstellen voor 50-plussers en oudere werkzoekenden in het bijzonder. We moeten de competenties van oudere werkzoekenden inzetten: we hebben iedereen nodig.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, mijnheer Van den Heuvel, ik kan u geruststellen: ik heb niet de gewoonte statistische goocheltrucs uit te halen, zoals enkele dagen geleden wel in een andere commissie gebeurde. Ik heb de absolute aantallen natuurlijk wel gecontroleerd. Mijnheer Van den Heuvel, ik kan u aanraden om het dossier van de VDAB ‘Kansengroepen in Kaart’ te lezen. Op pagina 13 vindt u alle informatie over 50-plussers. U zult zien dat de absolute aantallen ook gestegen zijn. Ik zou nooit zo’n grafiek naar voren schuiven als ik weet dat de absolute aantallen een tegenindicatie geven.

Het gaat mij echter niet alleen om de cijfers. Het aandeel van 50-plussers in de groep werkzoekenden wordt groter, maar dat wordt gekoppeld aan de begeleiding. Dat mogen we niet vergeten. De oververtegenwoordiging in de individuele trajectwerking die de VDAB beloofde, wordt niet gehaald. Dat is al jarenlang het geval. U zegt dat het verbetert, u bent

zeer positief ingesteld als u dat beweert, maar het verbetert niet. Er is al jarenlang een ondervertegenwoordiging van minimum 50 procent. De VDAB slaagt er niet in extra in te zetten op de individuele trajectwerking voor de groep oudere werkzoekenden. Het is een grote groep, dat kan een rol spelen, maar het is geen excuus. Dat is geen verwijt aan de VDAB, het is een vaststelling. Men moet daar een antwoord op formuleren.

U wilt de resultaatsindicatoren hanteren. Dat is oké, maar ik pleit ervoor om de tussenindicatoren te behouden. Alleen de resultaatsindicatoren naar voren schuiven vind ik net iets te weinig. De individuele trajectwerking is een interessante methodiek en de begeleiders passen die goed toe. Als u daarvan overtuigd bent en u dat kunt aantonen, moet u de tussenindicator durven hanteren. De groep oudere werklozen is gegroeid en de VDAB slaagt er niet de oververtegenwoordiging te realiseren. Daar heb ik geen antwoord op gekregen. Als u zuiver naar de resultaatsindicatoren kijkt, moet u natuurlijk geen antwoord geven, maar ik vind dat niet goed. Wat gaat u doen als u de resultaten niet haalt? Dan kunt u dat alleen maar vaststellen. U zult moeilijk kunnen inspelen op de gehanteerde instrumenten. Ik vind dat we de beide indicatoren moeten bekijken. Het is een verarming van het beleid als dat niet meer gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Ik dank u voor uw antwoord, minister.

Ik heb toch nog bijkomende vragen. Morgen is er in principe een informeel overleg met het VESOC. U hoopt dat men daar tot een consensus komt. U noemt enkele belangrijke elementen: de systematische aanpak van de oudere groep werkzoekenden, de kwalitatieve verbetering van de aanpak en de verbetering van de toegankelijkheid voor de vrijwilliger.

Het is maar sinds 2008 een prioriteit om in te zetten op de 50-plussers. Sinds 2008 is er voor de 50- tot en met 52-plussers een verplichte infosessie en begeleiding. Vanaf 53 jaar is er alleen een infosessie. Bedoelt u inzake het VESOC met 'oudere leeftijdsgroep' ook ouder dan 52? Gaat u alle 50-plussers verplichten tot een traject? Tot nu toe werden alleen de 'nieuwe' werkzoekenden, die van de afgelopen twaalf maanden, verplicht. Ook voor de groep van 55 tot 64 jaar moeten de streefcijfers omhoog. Nu ligt dat maar op 35 procent. We moeten eens te meer inzetten op begeleiding. Ik ben niet altijd voor verplichting, zeker niet, maar we moeten beseffen dat de aanpak faalt. Boven 52 jaar is de begeleiding vrijwillig en de 55-plussers raken zeer moeilijk aan de slag. Kunt u iets meer duidelijkheid scheppen over die oudere leeftijdsgroep?

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Watteeuw, we verschillen van mening over de indicatoren. Ik ga ervan uit dat het management en de raad van bestuur van de VDAB het best weten hoe ze de doelstellingen kunnen bereiken. Ik leg de streefdoelen vast en zij bepalen de weg daarnaartoe. Dat is mijn filosofie. In oude beheersnota's was het aantal bezoekers op de website een indicator. Dat kan voor mij nooit een indicator zijn voor een goede werking. Wat men met die website wil bereiken, dat is een indicator. Dat geldt voor mij hier ook, maar ik heb het wat zwart-wit gesteld.

In het actieplan knelpuntenbeleid dat de raad van bestuur van de VDAB heeft besproken en goedgekeurd, komen elementen van heel de trajectwerking naar voren. Ik zal die zo dadelijk toelichten. Ik zal daarmee tegemoetkomen aan uw opmerkingen.

Mevrouw Peeters, u hebt gelijk, het gaat over de instroom. Er komt een graduele uitbreiding naar oudere werkzoekenden. We zijn daarover nog aan het overleggen. Het zal effectief gaan over de instroom tot 58 jaar. De oudere werklozen die niet verplicht zijn, worden meer aangepakt. Het systeem wordt uitgebreid en verbeterd. Dat was al aangekondigd.

De heer Filip Watteeuw: Minister, inderdaad moet u uiteindelijk focussen op het resultaat. De manier van werken is echter even belangrijk, elk bedrijf zal dat beamen. Men kan op heel korte termijn resultaten behalen, maar op een slechte manier werken zodat er op lange termijn

minder goede resultaten zijn. Daarom zijn die tussenindicatoren zo belangrijk. Dat staat in alle managementliteratuur. U hebt daar zeker meer over gelezen dan ik. Allemaal spreken ze over een zekere opbouw. Ik wil mijn verantwoordelijkheid als Vlaams volksvertegenwoordiger opnemen en zien hoe de VDAB werkt.

Stel dat een instrument onvoldoende wordt ingezet en niet het effect heeft dat we ervan verwachtten, en u gaat pas kijken naar het eindresultaat? Dat is te gemakkelijk. U hebt me niet gezegd waarom er een ondervertegenwoordiging is. Ik zal een met redenen omklede motie indienen.

Minister Philippe Muylers: Ik ga ervan uit dat de raad van bestuur van de VDAB dat doet zoals u zegt. Het is aan hen om dat te doen.

Ik heb de doelstellingen veel hoger gelegd. Daarom heb ik gevraagd – en dat staat ook in de beheersovereenkomst – dat ik elk jaar de jaarplanning en het jaaractieplan kan goedkeuren. Zo kan ik zien hoe ze de doelstelling willen halen. Dat is een andere aanpak dan vroeger. Ze mogen mij een voorstel formuleren om de doelstellingen te bereiken. Vroeger werd enkel de beheersovereenkomst goedgekeurd. Zo doe ik wellicht wat u vindt dat ik moet doen. Dat zijn de tussentijdse mijlpalen.

Ze mogen me een voorstel formuleren over het bereiken van een doelstelling. Vroeger werd enkel de beheersovereenkomst goedgekeurd. In de beheersovereenkomst heb ik ook gevraagd en verkregen dat ik de jaaractieplannen kan goedkeuren. En dan denk ik dat ik wel voldoe aan wat u vindt dat we moeten doen. Dat zijn die tussentijdse mijlpalen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Watteeuw, door de heer Diependaele, mevrouw Turan en de heer Van den Heuvel, door mevrouw Peeters, door de heer Chris Janssens en door de heer Sabbe werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opleiding van bus- en truckchauffeurs - 706 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, mijn vraag gaat over de Europese richtlijn waarin staat dat de bus- en truckchauffeurs moeten voldoen aan vereisten inzake vakbekwaamheid. Daarvoor dient een extra opleiding te worden gevolgd. Voor buschauffeurs moet dat gebeuren voor september 2015, voor truckchauffeurs voor 2016.

Enkele weken geleden liet Touring in een persbericht weten dat er een massale achterstand dreigt te ontstaan voor deze verplichte opleidingen. Dat zou tot gevolg hebben dat duizenden chauffeurs niet langer de weg op zouden kunnen. Touring liet ook weten dat weinig bedrijven stappen hebben gezet voor het volgen van een dergelijke opleiding en dat er hierdoor problemen zouden kunnen ontstaan.

Minister, bent u op de hoogte van de aangehaalde problemen? Welke initiatieven zult u nemen? Zal er in extra compensaties worden voorzien voor het volgen van de opleidingen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Fournier, het gaat hier over een koninklijk besluit, dus federale wetgeving, van 4 mei 2007. Voor de buschauffeurs werd in september 2008 een ministerieel besluit van kracht, voor de vrachtwagenchauffeurs was dat in september 2009. Het voorziet inderdaad in verplichte nascholing om de vakbekwaamheid te bewaren. De geldigheidsduur van vijf jaar van de gevolgde opleiding is hierbij een knelpunt. Ik kom daar nog op terug.

De eerste verplichte en volledige nascholingscursus van 35 uur dient pas gevolgd te zijn ten laatste tegen september 2015 door de buschauffeurs of september 2016 door de vrachtwagenchauffeurs. De verschillende onderdelen van die opleidingsmodules van 7 uur – in totaal moet men aan 35 uur geraken – mogen gespreid over vijf jaar worden ingevuld. Dat zorgt voor een knelpunt, want de meeste bedrijven zullen waarschijnlijk pas laat starten met de opleidingen. Voor buschauffeurs ligt die periode tussen september 2010 en 2015, voor de truckchauffeurs tussen september 2011 en september 2016. Daar vroeger mee beginnen heeft geen zin, want ze is maar vijf jaar geldig.

Er is echter nog een ander probleem. U weet dat vrachtwagenchauffeur een knelpuntberoep is. Het risico is groot dat degenen die vroeg begonnen zijn met de cursus, sneller weggekocht zullen worden door andere firma's. De firma's betalen de opleiding en zien ze daarna vertrekken. Men wacht daar dus mee. Het gaat immers om de meeste gegeerde mensen: ze hebben hun bekwaamheidsdiploma al gehaald. De geldigheidsduur van vijf jaar en de bepaalde einddatum verklaren zonder twijfel dat er vandaag nog niet massaal wordt opgeleid. Ik zou vandaag nog niet durven te constateren dat er een probleem is. De zaak wordt wel zo veel mogelijk verschoven naar later.

Er kan een flessenhals bestaan, want er is nog een bijkomend aspect. Enkel door de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer (FOD MOB) gecertificeerde opleidingsverstrekkers mogen vakbekwaamheidsopleidingen geven. De VDAB is niet erkend als opleidingsverstrekker. De VDAB zal wel een dossier indienen. Ik wil daar echter wel aan toevoegen dat de VDAB daar zeker een rol in kan spelen, maar dat mag niet ten koste gaan van de opleiding van nieuwe vrachtwagenchauffeurs. De basisdoelstelling van de VDAB is immers mensen een jobgerichte opleiding te geven. Zeker als we weten dat het om een knelpuntberoep gaat en dat de vergrijzing maakt dat heel wat mensen zullen uitstromen, wil ik er toch op wijzen dat de vervanging het belangrijkste punt is voor de VDAB.

Onmiddellijk na de invoering van het koninklijk besluit werden alle vervoersondernemingen en hun werkgeversvereniging op de hoogte gesteld van de verplichte nascholing. Ook de vakorganisaties hebben hiertoe hun steentje bijgedragen. Het Sociaal Fonds Transport en Logistiek heeft in 2008, 2009 en 2010 stelselmatig bij al zijn contacten met zijn leden de bedrijven uitvoerig geïnformeerd. Hetzelfde geldt voor het Sociaal Fonds voor de Werklieden van de Ondernemingen der Openbare en Speciale Autobusdiensten en Autocardiensten. Diverse private opleidingsverstrekkers, zoals de rijsscholen, zijn al twee jaar bezig met het aanbieden van cursussen. Dat lijkt me logisch. De ondernemingen werden en worden via verschillende kanalen geïnformeerd.

Waar we zeker ook oog voor moeten hebben, is dat het niet alleen om FEBETRA (de Koninklijke Federatie van Belgische Transporteurs en Logistieke Dienstverleners) en andere vervoersbedrijven gaat. Er zijn ook gewone bedrijven die chauffeurs nodig hebben. Ook zij moeten geïnformeerd worden. Dat gebeurt ook.

Ook in de sectorconvenants met de sector transport en logistiek en de sector van de private autobus- en autocarbedrijven staat dit centraal. Zo neemt de sector bus en car ook het aanbieden en organiseren van kwaliteitsvolle nascholing voor alle chauffeurs in de sector als belangrijke prioriteit op.

Vanuit de Vlaamse overheid ingrijpen in het opleidingsbeleid dat federaal wordt gereguleerd, is niet zo eenvoudig. We worden immers ook geconfronteerd met die knelpunten. Als

we daar nu echt op zouden ingrijpen, zou het gevolg alleen zijn dat er meer chauffeurs van het ene bedrijf naar het andere overstappen. Dat is ook niet de bedoeling. De inspanningen die we als Vlaamse overheid dienen te leveren, moeten gericht zijn op het wegwerken van knelpuntberoepen als dusdanig.

Wat de financiering van deze nascholingen betreft, worden de bedrijven geïnformeerd dat ze gebruik kunnen maken van de door de Vlaamse Regering ter beschikking gestelde middelen van de kmo-portefeuille. Daarnaast is door het Sociaal Fonds Transport en Logistiek een systeem opgezet van een driejaarlijks opleidingsbudget dat wordt toegekend aan bedrijven die de nascholing van chauffeurs ondersteunen. Deze middelen kunnen gedurende drie jaar gebruikt worden. Het Sociaal Fonds voor de Werklieden van de Ondernemingen der Openbare en Speciale Autobusdiensten en Autocardiensten voorziet in een tegemoetkoming van 50 procent in de vergoeding voor die opleiding.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat iedereen al weet dat de transportsector het niet gemakkelijk heeft. Enerzijds is er de problematiek van rij- en rusttijden en de concurrentie vanuit de Oostbloklanden. Anderzijds staan vrachtwagens bij goedgevoerde bedrijven soms aan de kant omdat ze geen chauffeurs vinden. U hebt zelf al aangehaald dat het niet echt zinvol is specifiek in te gaan op het feit dat het om een knelpuntberoep gaat. Straks voeren we een bredere discussie over deze problematiek. Ik denk dat het beter is het dan ruimer te bespreken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Filip Watteeuw tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de tendering collectieve remediëring armoede - 722 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister, in het kader van het werkinvesteringsplan werd op 7 juli 2010 met het oog op de begeleiding van werkzoekenden in armoede een openbare offerteaanvraag ‘Tendering collectieve remediëring armoede’ gepubliceerd. De doelstelling van dit project is om geïntegreerde werk- en welzijnstrajecten op te zetten voor mensen in armoede, waarbij er aandacht is voor welzijn. Er werd beslist om minimaal 300 en maximaal 450 werk- en welzijnstrajecten op te starten voor werkzoekenden in armoede. Deze trajecten bestaan uit een individueel begeleidingsluit, dat door de VDAB wordt opgenomen, en een remediërend groepsluit dat uitbesteed wordt. Op 30 september 2010 werden de offertes geopend. Naar verluidt was er slechts één kandidaat die een offerte indiende. Dat is toch wel erg weinig. Daarom zou de procedure worden overgedaan.

Minister, klopt het dat voor deze tender inderdaad slechts één gegadigde was? Wie was dat? Voldeed die gegadigde aan de selectiecriteria? Zo ja, werd de offerte nog verder inhoudelijk bekeken? Klopt het dat de procedure werd stopgezet en dat er een nieuwe offerteaanvraag zal worden uitgeschreven? Om welke redenen is de ingediende offerte gesneuveld? Wat zijn volgens u de redenen voor het gebrek aan interesse voor deze tender? Dat is toch wel mijn hoofdvraag. Het is toch wel opvallend dat er zo weinig interesse was.

Op welke manier zult u hiermee rekening houden? Wordt het hiervoor gebruiken van het tenderinstrument zelf opnieuw geëvalueerd? Wat betekent dit uitstel concreet voor het opstarten van de geïntegreerde werk-welzijnstrajecten? Zult u maatregelen nemen om het daardoor veroorzaakte uitstel op te vangen? Zo ja, welke?

Tijdens de voorstelling van het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting heeft Fons Leroy van de VDAB een zeer opvallende uitspraak gedaan. Hij stelde dat de VDAB zich, door het gebrek aan respons, afvraagt of men niet beter afstapt van de tendermethode voor deze werkwelzijnstrajecten. In plaats daarvan zou bijvoorbeeld Samenlevingsopbouw hiervoor de structurele partner worden. Wat is uw standpunt hierover?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, bij deze tender was er sprake van tien percelen. Voor twee percelen was er geen enkele indiener, voor acht andere wel. Er waren vier indieners. Het gaat over aparte juridische entiteiten. U zult meteen merken waarom u dacht dat het maar over één indiener ging. Het ging namelijk over de Groep INTRO Oost-Vlaanderen, de Groep INTRO West-Vlaanderen, de Groep INTRO Vlaams-Brabant en u mag raden wie het was in Limburg. Die indieners voldeden aan de selectiecriteria. De offertes werden dan ook beoordeeld op regelmatigheid en inhoud. We hebben dat bekeken aan de hand van de wet op de overheidsopdrachten. Er is een proces-verbaal van opgesteld. De opdracht is niet toegewezen, omdat er niet was voldaan aan de inhoudelijke vereisten. De duurtijd van het aanbod en het vooropgestelde aantal deelnemers werd niet gehaald.

De VDAB heeft het geheel beoordeeld en vastgesteld dat de vooropgestelde prijs het struikelblok zou kunnen zijn. Dat zou de reden kunnen zijn waarom er maar één inschrijver was. De VDAB heeft dan beslist een nieuwe offerteaanvraag uit te schrijven, om toch voldoende kwaliteit te kunnen krijgen voor deze groep. Daarbij wordt rekening gehouden met dat element. De VDAB heeft dus zijn budget opgetrokken.

Wat de timing betreft: het is duidelijk dat die nieuwe offerteaanvraag betekent dat er vertraging is wat het groepsonderdeel betreft. Met het individuele onderdeel kon echter gewoon worden begonnen. Dat is ook gebeurd. Het groepsonderdeel zal pas op 1 april kunnen beginnen. Ik denk niet dat er maatregelen nodig zijn. Om emancipatorische redenen is dat groepsonderdeel op zich zeer belangrijk. Het kan echter echt geen kwaad dat men daar wat later mee begint.

Samenlevingsopbouw werd genoemd als mogelijke partner. Voor mij blijft het in elk geval zo dat er ook andere partners nodig zijn. Het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) is tot stand gekomen in overleg met alle betrokken actoren. Ik vind dat we hier moeten blijven werken met offerteaanvragen, wat ook is gebeurd. Net als andere instanties kan Samenlevingsopbouw zich inschrijven op die nieuwe offerteaanvraag.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister, het gaat me natuurlijk niet over Samenlevingsopbouw op zich. Het punt is dat de heer Leroy zich afvraagt of die tendermethode altijd wel de goede methode is. Ik vraag me dat ook af. Ik heb het vroeger ook al gezegd: ik denk dat die methode een zeer zware impact heeft op de sector die vroeger die zaken realiseerde. Dat is geen positief effect. Misschien is er minder interesse om in te schrijven op tenders omdat een aantal spelers zijn verdwenen. Het is opvallend dat de heer Leroy stelt dat die methode toch maar eens opnieuw moet worden geëvalueerd en misschien moet worden verlaten. Daar hebt u niet echt op geantwoord. Of legt u die uitspraak gewoon naast u neer?

Minister Philippe Muylers: Neen, ik heb daar duidelijk wel op geantwoord. Wat dit betreft, blijf ik bij de filosofie van de tender. Er komt een nieuwe aanbesteding. Ik stel ook vast dat de VDAB het zelf zo doet. Men is me ook niet komen vragen of het via een beperkte offertevraag of een onderhandse akte kon. Ik stel dus vast dat er een tegenstelling is tussen wat er gebeurt en wat er dan blijkbaar ergens is gezegd. Ik was niet aanwezig toen dat werd gezegd. Ik heb het niet gehoord. Ik ben het er echter wel mee eens dat tendering niet de enige manier van samenwerkingsovereenkomst hoeft te zijn voor de samenwerking. Dat heb ik de heer Leroy in het verleden ook al dikwijls horen zeggen, en ik deel die mening. Ook andere methodes moeten mogelijk zijn. In het verleden heeft de heer Leroy al gesteld dat we alle

mogelijke samenwerkingsovereenkomsten moeten bekijken en dat we creatief moeten zijn als het gaat over de vraag hoe dat kan gebeuren, maar altijd volgens de wet op de overheidsopdrachten. Er kan worden bekeken of andere methodes niet beter zijn. Misschien heeft men dat op dit geval betrekking laten hebben en is men op die manier tot een andere uitspraak gekomen. Ik stel echter vast dat er in dit geval een offerteaanvraag is uitgeschreven en wat dit geval betreft, blijf ik daar zeker achter staan.

De heer Filip Watteuw: De conclusie is echter duidelijk: andere manieren kunnen en de VDAB heeft daarin ook wat zelfbeschikkingsrecht. Deze instantie kan zelf andere methodes gebruiken, onderhandse aktes en dergelijke.

Minister Philippe Muylers: Ik veronderstel dat iedereen hier toch weet dat de VDAB een vrij grote mate van autonomie heeft. De dienst heeft een raad van bestuur. Uiteraard is er ook een zeer nauw contact tussen de VDAB en mijn kabinet en mezelf. Als die binnen de wetgeving vallen, zijn er voor mij verschillende samenwerkingsovereenkomsten mogelijk. Dat gebeurt ook: kijken we maar naar de manier waarop er wordt samengewerkt met sectorfondsen en dergelijke meer. Dat is een heel andere vorm van samenwerkingsovereenkomst dan de tendering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de nieuwe aanpak van de VDAB tot het activeren van werklozen voor knelpuntberoepen - 743 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het actieplan van de VDAB voor het invullen van knelpuntjobs - 748 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het nieuwe beleid van de VDAB ten aanzien van knelpuntberoepen - 751 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, minister, geachte leden, het woord ‘knelpuntberoepen’ is hier vandaag al een paar keer gevallen. Nu weten we ook dat, met het oog op een sneller invullen van de vacatures voor knelpuntberoepen, de raad van bestuur van de VDAB recent het licht op groen heeft gezet voor de uitvoering van een nieuw actieplan. Volgens de gedelegeerd bestuurder van de VDAB, de heer Fons Leroy, moet de doelstelling zijn dat minstens 65 procent van alle cursisten die een specifieke opleiding volgen voor een knelpuntberoep, ook effectief aan een baan in een knelpuntberoep moeten kunnen geraken.

De nieuwe aanpak bestaat er onder meer uit dat werklozen sneller worden aangemoedigd om voor een knelpuntberoep te solliciteren, dat er een onderzoek komt naar de aanpassing van de leeftijdsgrens voor de sluitende activeringsaanpak en dat het aanbod qua sollicitatie- of attitudetraining wordt uitgebreid.

We weten dat het bij die knelpuntberoepen niet alleen gaat over kwalitatieve problemen, maar ook over kwantitatieve problemen. Recent heeft arbeidsmarktexpert Luc Sels dat nog aangekaart. Hij heeft zelfs aangekondigd in de loop van 2011 een congres te zullen organiseren over de knelpunteconomie. Knelpuntberoepen kunnen ontstaan indien onvoldoende jongeren de vereiste studierichtingen kiezen of onvoldoende werkzoekenden over de nodige vaardigheden beschikken.

Minister, ik heb een aantal vragen, specifiek over die nieuwe aanpak die de VDAB heeft vooropgesteld. We weten dat de knelpuntproblematiek al heel lang meegaat. Is er in het verleden al onderzoek gedaan naar de omvang van de gemiste inkomsten en de extra uitgaven die al die knelpuntvacatures met zich meebrengen? U hebt aangekondigd de ambitie te hebben om de acties uit de Competentieagenda op het snijvlak van Onderwijs en Werk voort te zetten. Het is de bedoeling om in die Competentieagenda de strategische punten te identificeren en daarvoor een gepaste aanpak uit te werken. Kunt u al een stand van zaken geven over de samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs met betrekking tot de studierichtingen voor de knelpuntberoepen? Wanneer en hoe zullen de strategische punten geïdentificeerd worden en wanneer denkt u een gepaste aanpak klaar te hebben? Kunt u hieromtrent een tijdpad aangeven?

Via de knelpuntberoepenregeling is een vrijstelling van de arbeidskaart mogelijk voor de grootste groep van nieuwe EU-werknemers die op die manier tot onze arbeidsmarkt worden toegelaten. Kunt u, misschien ook via een schriftelijke vraag, aangeven hoe groot deze instroom was in 2010?

Ten slotte: de VDAB heeft zelf aangegeven dat 65 procent van de cursisten zouden moeten uitstromen naar een knelpuntenberoep. Wij zijn al jarenlang pleitbezorger voor het invoeren van streefcijfers en zijn blij dat hierin een streefcijfer wordt vooropgesteld. Ik weet niet of het ook in die zin werd opgenomen in de beheersovereenkomsten met de VDAB. Alleszins zouden we toch opnieuw aan de minister willen vragen hoe hij staat ten aanzien van het voorstel om ook in de opmaak van meerjarenactieplan om daar ook meer gepreciseerde streefcijfers in op te nemen inzake de knelpuntenberoepen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Te horen aan de uitspraken van de federale ministers – madame ‘Non’ en haar collega Onkelinx gisteren –, ziet het er niet goed voor de regionalisering van onze arbeidsmarkt. Ik hoop dat we allemaal solidair zijn, minstens toch op dat vlak, om dit toch naar Vlaanderen te krijgen.

Een betere aanpak van vacatures voor knelpuntenberoepen is een van de drie paden die de minister-president wenste te bewandelen om van 2011 het jaar te maken waarin Vlaanderen volop gaat voor de vernieuwing van zijn economie. In 2010 kwamen er bijna 29.000 jobs bij in Vlaanderen. En de Nationale Bank verwacht dat er in 2011 bijna 30.000 jobs bijkomen. Dat is natuurlijk een positieve verwachting. De vraag is echter of de krapte op de arbeidsmarkt, die er al is, niet acuter zal worden omdat het moeilijk is om de niet-werkenden tot werken aan te zetten. Er zal dus volgens mij geenszins een daling zijn in het aantal openstaande vacatures.

Wat zien we? In de maand december waren er in Vlaanderen 41.676 openstaande vacatures voor 199.000 niet-werkende werkzoekenden. Om alle verwarring te vermijden – want er wordt nogal eens een loopje genomen met de werkelijkheid: van die 41.676 vacatures zijn er 20.851 waarvoor er geen of slechts een laag studieniveau vereist is. Er zijn 17.584 vacatures waar er zelfs geen ervaring voor vereist is. Dat vacatures niet ingevuld raken kan dus bezwaarlijk in hoofdzaak worden toegeschreven aan een gebrek aan opleiding.

Uit de versie 2009 van de lijst met knelpuntenberoepen die de VDAB jaarlijks opstelt, blijkt dat het in het crisisjaar 2009 voor bedrijven aarts moeilijk was om geschikte kandidaten te vinden. Ik verwijs ook naar de studie van UNIZO, die eveneens heeft belicht dat 27 procent van de ondernemers het vinden van de juiste mensen als het belangrijkste probleem beschouwde. Het vinden van geschikte kandidaten bleek aarts moeilijk voor niet minder dan 194 knelpuntenberoepen uit 79 verschillende clusters. We zijn inderdaad al aan 194 knelpuntenberoepen. Men heeft van bijna elk beroep een knelpuntenberoep gemaakt.

De – godzijdank – verbeterde conjunctuur belooft dat het cijfer voor 2010 enkel nog de krapte zal doen toenemen en dat we nog meer problemen zullen krijgen in ondernemingen om die vacatures in te vullen.

We hebben immers ook nog een demografisch probleem, minister, u weet dat. Tussen nu en 2014 zullen er in Vlaanderen namelijk zo'n 300.000 mensen de arbeidsmarkt verlaten. Doordat steeds meer oudere werknemers met pensioen gaan, zal er automatisch een vrij behoorlijke vervangingsvraag zijn. Als we die 300.000 jobs optellen bij de 41.000 die structureel niet ingevuld geraken, zullen er toch heel grote problemen op onze arbeidsmarkt ontstaan. Welke maatregelen gaat u ter zake nemen? Ik weet wat ik zou doen, maar ik ben geen minister.

De extra opleiding alleen zal het heil niet brengen. Er moet wel dringend werk van worden gemaakt – en de interpellatie van de heer Watteeuw ging in die richting – om de ouderen te activeren en vooral om tot die veertigjarige loopbaan te komen. Er zal dus definitief afscheid moeten worden genomen van het brugpensioen om te zorgen dat iedereen die kan werken, ook effectief kan werken binnen die aanvaardbare termijn van veertig werkjaren.

Ondertussen, en dat is positief, heeft de raad van bestuur van de VDAB groen licht gegeven voor een nieuw knelpuntbeleid. Het plan dat de raad van bestuur goedkeurde, heeft vijf actiepunten. Het eerste punt is de sluitende aanpak van cursisten. De doelstelling van het nieuwe actieplan was om binnen het jaar 65 procent van de cursisten aan het werk te krijgen, momenteel is dat 57 procent. Het is een bescheiden ambitie, maar goed, beter een bescheiden dan een niet-realistische ambitie.

Verder heeft de VDAB een realistisch jobdoelwit: de instroomverbetering in de beroepsopleiding. Vooral voor technische opleidingen zijn er vaak onvoldoende kandidaten beschikbaar met een minimum aan technische voorkennis. De VDAB wil meer werkzoekenden sneller in de richting van een knelpuntberoep heroriënteren. Momenteel gebeurt dit pas ten vroegste na drie maanden. Het is dus de bedoeling dat de VDAB-consulenten jonge werklozen met onrealistische jobperspectieven ervan overtuigen een andere beroepskeuze te maken. De kern van mijn vraag, minister, is hoe men die heroriëntatie gaat aanpakken en of ze verplicht is. Daar zou ik graag heel concreet uw visie over weten. Er was het voorbeeld van de archeoloog die zijn beroep niet kon uitoefenen en aan wie men dus zei: "Je moet iets anders doen." Maar gaan we dit vriendelijk vragen? Of wat zijn dan de maatregelen die ervoor zullen zorgen dat die persoon er ook van overtuigd raakt die andere beroepskeuze te maken?

Ik heb u ook al een aantal keer ondervraagd over de activering van 50-plussers. U hebt blijkbaar niet geantwoord op de vraag van de heer Watteeuw wanneer het maatpak voor 50-plussers klaar is. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Wel, dan zullen we dat lezen. Want volgens ons is dat niet beantwoord, maar goed. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Is het kiezen voor een knelpuntberoep vrijblijvend of is er ook in een dwangmatig en/of sanctionerend aspect voorzien om jonge werklozen met 'onrealistische jobperspectieven' of werkzoekende 52-plussers sneller te doen kiezen voor knelpuntjobs?

De VDAB gaat ook onderzoeken of de leeftijdsgrens niet omhoog kan. U hebt gezegd dat u daar al op hebt geantwoord. We zullen het verslag daar op nakijken.

Het migratiebeleid in Vlaanderen en België loopt mank. Op welke manier zult u van de nood een deugd maken en het mank lopende migratiebeleid aanwenden als opportuniteit voor een gezonde economische migratie? Een migratie waarbij we dus geen armoede aantrekken, maar waarbij we mensen aantrekken die naar hier komen om te werken en jobs in te vullen. Het signaal dat minister Bourgeois aan de Roma's gaf, was duidelijk totaal verkeerd. Op die manier zullen we enkel gelukzoekers aantrekken en niet de juiste mensen die hier willen

komen werken. Zo zullen we onze sociale zekerheid nog met een grotere last opzadelen, zonder baten voor de arbeidsmarkt. Dit is weliswaar voor een groot deel federale materie. Toch heeft Jan Denys van Randstad duidelijk uitgesponnen hoe we dat moeten aanpakken. Hij heeft eens te meer Nederland als voorbeeld genomen, met een zeer specifieke auto workforce. Hoe gaat u met uw collega van Integratie afstemmen om dat aanzuigeffect om te buigen naar een positief aanzuigeffect, namelijk voor mensen die willen werken?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, het actieplan van de VDAB om de invulling van knelpuntberoepen performanter te maken, is al voldoende geschetst door de voorgaande sprekers. Ik ga dan ook meteen over tot mijn vragen.

Op basis van welke evaluatie is de raad van bestuur van de VDAB tot zijn nieuwe aanpak inzake knelpuntberoepen gekomen? Waaruit bestaat die nieuwe aanpak precies? Meer dan zes op de tien knelpuntberoepen vereisen hogere studies, terwijl de helft van de werkzoekenden kortgeschoold is. Er is dus een behoorlijke en structurele mismatch tussen vraag en aanbod. Een performant knelpuntenbeleid zal de diverse beleidsdomeinen dus moeten overschrijden. Hoe zult u daarbij te werk gaan, in samenwerking met uw collega's, voornamelijk de minister van Onderwijs?

In het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) werd gefocust op een uitbreiding van de opleidingscapaciteit, onder meer voor knelpuntberoepen. In hoeverre is daar intussen reeds werk van gemaakt? Hoe zult u in het kader van de aanpak van knelpuntberoepen samenwerken met opleidingsactoren, bedrijven of andere partners? Worden er specifieke initiatieven genomen om werkzoekenden uit kansengroepen in de richting van knelpuntberoepen te oriënteren?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, professor Sels van de K.U.Leuven heeft een studie gemaakt over de vervangingsgraad per sector. Het is misschien goed, minister, om daar ook aandacht voor te hebben en daarop in te spelen, binnen het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) of in een ander kader. Die studie geeft aan in welke sectoren er over enkele jaren zeker knelpuntberoepen zullen ontstaan. Het is goed om daar op tijd op te anticiperen. In welke mate kunt u dat op een toekomstgerichte manier aanpakken?

Minister Smet, bevoegd voor Onderwijs, gaat eindelijk op bezoek in Nederland om jongeren aan te moedigen om meer wetenschappelijke richtingen te studeren. In welke mate kunt u daar een oogje in het zeil houden, opdat dat daar ook werkelijk gebeurt? Er zijn heel wat knelpunten, ook in technische en wetenschappelijke richtingen. We kunnen de mond vol hebben over innovatiebeleid, maar we moeten natuurlijk ook voldoende mensen hebben om die vernieuwde economie vorm te geven. Ik wil u vragen om dat scherp in het oog te houden en om er vanuit de Vlaamse Regering op in te zetten om jongeren voldoende naar technische en wetenschappelijke richtingen te leiden.

De voorzitter: De heer Watteuw heeft het woord.

De heer Filip Watteuw: Minister, mevrouw Peeters heeft verwezen naar de competentie-agenda. Het is mij opgevallen dat Fons Leroy zei dat die competentieagenda tot onvoldoende positieve aspecten leidt. Dat is een zeer duidelijke uitspraak. Hoe wilt u daarop reageren? Wat wilt u daaraan doen?

Met betrekking tot het nieuwe beleid inzake de toeleiding naar knelpuntberoepen heeft hij gezegd dat we moeten oppassen met het toeleiden naar slechte en slecht betaalde jobs. Als je mensen echt naar die knelpuntberoepen gaat duwen en je gaat daar te ver in, zou de factuur wel eens kunnen worden doorgeschoven naar de sociale zekerheid, stelt hij. Je mag mensen dus niet zomaar tot elke job verplichten. Je moet nog altijd blijven uitgaan van competenties.

Ik hoor hier soms een andere teneur. En dat is niet tot u gericht, minister. Men spreekt over het dwangmatig verplichten om bepaalde beroepen op te nemen. Fons Leroy pleit ervoor om het hoofd koel te houden, en ik volg hem daarin.

Professor Sels heeft gezegd dat werkgevers ook hun verantwoordelijkheid hebben. Zij moeten wat betreft de knelpuntberoepen goed beseffen dat ze er alle belang bij hebben om de doelgroep van potentiële werknemers te verbreden. Men mag dus niet alleen heel strikt afbakenen wat men zoekt en vervolgens denken dat de VDAB het wel zal oplossen. Neen, de werkgevers hebben daar zelf ook een verantwoordelijkheid in. Hoe zult u daarop inspelen?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de vraagstellers, mits het accentueren van één aspectje uit de vragen. Er is al opgemerkt dat de werkzaamheidsgraad in België vrij laag ligt, maar dat is geen probleem bij de jongeren of bij de middengroep, want daar zitten we boven het Europese gemiddelde. Het is vooral een probleem bij de 50-plussers.

Er worden dan een aantal remedies naar voren geschoven. Het gaat onder meer over de sluitende aanpak en het aanpakken van het brugpensioen. We hebben dat debat al eens gevoerd in de plenaire vergadering. We waren het erover eens dat het niet verantwoord is om mensen op hun 52e uit de arbeidsmarkt te verwijderen. Maar als we het aanwervingsbeleid in bedrijven zien, is er toch een probleem. Er stikt daar iets. De loopbaanbegeleiding werkt niet. Er zijn destijds afspraken gemaakt tussen sociale partners. Er is nu een nieuw plan.

Brugpensioen is geen goede zaak, maar kan men het mensen die na hun 50e ontslagen worden, kwalijk nemen dat ze daar alle waarborgen willen incalculeren en het zekere voor het onzekere nemen en voor brugpensioen kiezen? Dan is het aan de arbeidsmarkt om te zeggen dat er werkaanbiedingen zijn. Ik heb eerder al opgemerkt dat dat de gemeenschap geen geld kost. Het kost de bedrijven wel geld, maar de gemeenschap betaalt enkel de werkloosheidsvergoeding.

Daarom wil ik dit accent leggen: akkoord dat men de aandacht focust op het langer aan het werk houden van de 50-plussers, maar men moet dan ook sensibiliseren bij de werkgevers en daar een actief loopbaanbeleid promoten, opdat zij kansen zouden geven aan die doelgroep.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, collega's, we delen de analyse dat er een probleem is op de arbeidsmarkt met betrekking tot de knelpuntberoepen. Dat is voldoende geschetst. Ik sluit me aan bij de heer Van den Heuvel. Een groot deel van het probleem zit inderdaad bij de afstemming van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

Een paar mensen hebben ook verwezen naar werkgevers en dergelijke meer, maar ik wil toch wijzen op de loonkloof. Voor heel wat werknemers is het bijna niet de moeite om te gaan werken, omdat het maar iets meer opbrengt dan wat ze uit de werkloosheid zouden halen. Dat is natuurlijk opnieuw een federaal probleem.

De heer Sabbe sprak over arbeidsmigratie. Dat is inderdaad een uitdaging die op ons afkomt. Europese studies tonen aan dat we tegen 2050 voor heel Europa niet minder dan 20 miljoen extra arbeidskrachten naar hier zouden moeten halen. Er is echter een fundamenteel verschil, mijnheer Sabbe, tussen arbeidsmigratie en asiel aanvragen. Asiel is een internationaal erkende beschermingsmaatregel. Het gaat erover om mensen die op de vlucht zijn, effectief te beschermen. Arbeidsmigratie is iets helemaal anders.

Het is wel juist dat we inzake arbeidsmigratie in Europa met een levensgroot probleem zitten. Ongeveer 95 procent van de migranten die naar Europa komen, zijn laag- of niet geschoold. In de Verenigde Staten en Canada is het net omgekeerd: 80 tot 90 procent van de migranten daar zijn hogeschoolden, die op die manier een meerwaarde bieden aan de maatschappij.

Er zijn ook nog heel wat Europese regels. U hebt ongetwijfeld al gehoord van de Blue Card, die geleidelijk aan zal worden ingevoerd en die daar een antwoord op zou moeten bieden. Die discussie hoort hier niet thuis, maar ik wil er toch op wijzen dat het onvoorzichtig is om die zaken zomaar door elkaar te gooien met een paar gemeenplaatsen die naar mijn mening op niets trekken.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, ik heb een vrij lang antwoord bij, maar ik zal niet opnieuw antwoorden met de zaken die in de beleidsbrief staan, want anders kunnen we dat elke week opnieuw doen. Hoewel het allemaal gerechtvaardigde vragen zijn, focus ik in mijn antwoord vooral op het aspect dat de aanleiding was voor de vragen, namelijk het beleid van de VDAB inzake knelpuntberoepen. Het is allemaal zo met elkaar vervlochten dat je al die vragen elke keer opnieuw kunt stellen, maar er zijn acties en u kent ze allemaal.

Ik wil beginnen met kort iets te zeggen over cijfers. Ik heb altijd schrik om cijfers aan te halen. Mijnheer Sabbe, ik ga ervan uit dat de 300.000 mensen die tegen 2014 op pensioen gaan, geen 65 jaar zijn. Men moet altijd de hypothese bekijken dat er wellicht 300.000 mensen – ceteris paribus, als alles gelijk blijft zoals vandaag en iedereen op dezelfde leeftijd op pensioen gaat als men gemiddeld nu op pensioen gaat – op een bepaalde leeftijd op pensioen zullen gaan. Maar we voeren een beleid dat niet 'ceteris paribus' is. Je moet het altijd in verhouding zien en cijfers relativiseren, wat absoluut niet betekent dat er geen problemen zijn.

Mevrouw Peeters, u vraagt naar een studie. Dat zou heel interessant zijn, maar het is niet zo eenvoudig. Uiteindelijk worden in de meeste bedrijven knelpuntvacatures wel ingevuld, alleen duurt het wat langer dan normaal. Zoals het hoort bij werkgevers, gaat men er dan creatief mee om of zou men er creatief mee moeten omgaan omdat men op dat moment bijvoorbeeld minder ideale kandidaten heeft. Men zoekt eerst de witte raaf of het schaap met vijf poten. Als men die niet vindt, dan zal men wat meer opleidingen organiseren. Men zoekt vaak naar interne oplossingen: mensen die doorschuiven of het werk dat herverdeeld wordt. Het is moeilijk om daar een exacte kostprijs van te berekenen. Een studie bestaat er in elk geval niet.

Knelpuntvacatures zijn echt problematisch als teams chronisch onderbemand zijn of als bedrijven in hun groei worden geremd omdat ze geen geschikte kandidaten vinden. Ook dat is zeer moeilijk te becijferen.

Feit is dat we het komende decennium voor een enorme uitdaging staan. Ik denk dat dat de essentie van de vraag is. We evolueren effectief naar een knelpunteconomie. Het is juist om vast te stellen dat er zelfs tijdens de crisis een krapte was voor bepaalde beroepen op de arbeidsmarkt. Die krapte is hier en daar wat gemilderd, maar ze is op vele plaatsen gewoon blijven bestaan. Technisch geschoold personeel bijvoorbeeld blijft een knelpuntberoep. De vergrijzing zal die tekorten alleen maar verhogen. De gemiddelde leeftijd van de werknemer is zeker in een aantal klassieke knelpuntsectoren relatief hoog. Ook daar zullen er problemen zijn. Bovenop de tekorten die de werkgevers vandaag al ervaren, komt er zonder twijfel de groeiende vervangingsaanvraag, en die problematiek zal een grote uitdaging zijn.

U hebt gelezen dat de VDAB een nieuw knelpuntbeleid zal voeren. Ze zijn ingegaan op mijn beleidsbrief, waarin ik uitdrukkelijk heb gevraagd naar dat beleid. Mevrouw Peeters, ik herinner me dat u zei dat u blij was dat ik een streefcijfer in mijn beleidsbrief had staan. Het is niet toevallig dat de VDAB dat streefcijfer in zijn nieuw knelpuntbeleid opneemt. Ik denk dat dat ook de logica is. De VDAB heeft een plan opgesteld en dat voorgelegd aan de raad van bestuur.

Ik wil het plan even toelichten omdat ik vind dat het in de juiste richting gaat. Wat zijn de actiepunten? De VDAB neemt het engagement om zijn opleidingsaanbod nog beter af te stemmen op de noden van de arbeidsmarkt. De opleiding waarvan een cursist niet of

onvoldoende vlot werk vindt, zal grondig worden bijgestuurd of zal worden afgeschaft zodat er geen opleidingscycli meer zijn waarvan je op voorhand weet dat de kans op arbeidsmarkt nihil of zeer klein is. Een performant opleidingsaanbod is natuurlijk enkel realiseerbaar als er effectief wordt samengewerkt. De VDAB voorziet in zijn plan dat er naar nieuwe partners wordt gezocht. Ik geef u straks de cijfers die aangeven hoeveel de VDAB nu al samenwerkt met andere partners.

Een tweede actiepoint is ‘het sluitend maatpak’ voor de cursist. Het sluitend maatpak wil zeggen dat men de cursisten van de VDAB intenser zal begeleiden. De doelstelling is tweërlei: de uitval tijdens de opleiding omlaag brengen en op het einde van de opleiding meer investeren in activering. Vandaag verwijst de VDAB op het einde van de opleiding de cursisten naar vacatures, maar men zal een stap verder gaan. Men kan bijvoorbeeld bedrijfsbezoeken en jobdatings organiseren, campagnes naar werkgevers voeren enzovoort. Er zal een groter accent worden gelegd op acties op het einde van een opleiding.

Er zal ook meer worden geïnvesteerd in de nazorg. Dat is voor mij ook heel belangrijk. Cursisten die na hun opleiding niet vlot aan het werk geraken, zullen sneller dan voorheen worden aangesproken. Provinciaal wordt er een passende aanpak uitgewerkt die maximaal inspeelt op regionale verschillen, want die zijn er ook.

Een derde actiepoint is dat werkzoekenden met beroepsaspiraties met zeer weinig toekomstperspectieven effectief sneller in een traject met toekomstperspectieven zullen komen. De VDAB maakt nu de lijst op van beroepen waar weinig of geen vraag naar is. De mensen die zo’n beroep zouden willen uitoefenen, worden opgenomen in een heroriënteringstraject. Men start vanaf de jongeren.

Een vierde actiepoint zijn de zogenaamde arbeidsmarktcompetenties. Wat ik zeer goed vind, is dat er een aantal algemene competenties zijn opgelijst. Als iemand die competenties niet heeft, worden ze automatisch opgenomen in het traject. Ik som er vijf op: de kennis van het Nederlands, de laaggeletterdheid, het niet kunnen werken met pc, het ontbreken van sollicitatievaardigheden en een gebrek aan of onvoldoende arbeidsethos. De VDAB gaat ervan uit dat je deze vijf vaardigheden nodig hebt bij het solliciteren. De aandacht voor die competenties wordt een essentieel onderdeel van de volledige dienstverlening van de VDAB. In juni zal er worden gestart met deze nieuwe aanpak.

Een laatste en essentiële pijler in het project is de verruiming van het arbeidsaanbod. Het is al gezegd dat meer Vlamingen effectief aan de slag moeten. Er is een arbeidsmarktreserve, zeker ook in kansengroepen. We moeten die actief bemiddelen, maar de werkgevers moeten ook actief worden begeleid om die kansengroepen een kans te geven. Werkgevers zoeken vandaag dat schaap met vijf poten. Het actieplan knelpuntenbeleid geeft daar ook voldoende aandacht aan.

Het actieplan is zeker geen actieplan voor 2011 alleen. Het is een actieplan dat een basis moet leggen voor die vernieuwde en verbeterde dienstverlening voor de volgende jaren, waarbij de knelpuntberoepen en de ‘gap’ op de arbeidsmarkt centraal staan.

Zoals ik al zei, in het actieplan is één streefcijfer opgenomen. Dat is het streefcijfer dat u ook terugvond in mijn beleidsbrief, namelijk dat 65 procent van alle cursisten 6 maanden na het beëindigen van de opleiding aan de slag is in 2011. De VDAB moet dat naar voren brengen, ik kan dat niet doen. Als dat cijfer wordt gehaald, zullen we het de volgende jaren nog verhogen. Het actieplan kan nu van start gaan en geleidelijk aan worden ingevoerd. In het najaar 2011 volgt er al een eerste evaluatie van het actieplan. We gaan dan na wat de eerste resultaten zijn. Dat is een goede zaak.

Het linken van aanbod en vraag en de samenwerking daaromtrent met Onderwijs, met derden of met bedrijven zal ik verder uitbouwen. Er wordt terecht gewezen op de structurele mismatch tussen vraag en aanbod. Het al dan niet kiezen voor een knelpuntberoep moet in elk geval worden gezien binnen de algemene begeleiding en oriëntering van werkzoekenden, en

dat is, mijnheer Sabbe, niet vrijblijvend. Ook voor jonge werklozen met onrealistische jobperspectieven en werkzoekende 52-plussers hanteert de VDAB het federale kader van de passende dienstbetrekking of opleiding. Als een werkzoekende beroepsaspiraties koestert met weinig vraag, kan hij worden verplicht om te solliciteren naar een passende dienstbetrekking. Die moet aansluiten bij zijn capaciteiten en competenties. Ik geef graag absurde voorbeelden. Iemand wil bijvoorbeeld leeuwentemmer zijn. Die baan is weinig te vinden. Maar als de aspiratie wordt uitgebreid naar dierenverzorger, zijn er veel meer mogelijkheden. Een werkloze met aspiraties met weinig kans op een baan moet vanaf de start worden meegenomen in een traject dat meer toekomstperspectieven biedt.

Het is mijn objectief om nauwer samen te werken met Onderwijs. Er zijn al gesprekken gevoerd met minister Smet. Ik wil de samenwerking zeker voortzetten. Daarom heb ik in de nieuwe beheersovereenkomst van de VDAB laten vastleggen dat er meer samenwerking komt met Onderwijs en anderen. De competentieagenda is ook een snijvlak tussen Werk en Onderwijs. Het gaat om werk van lange adem, dat weet iedereen wel. De actielijnen zullen in de toekomst zeker worden voortgezet. Ik zal samen met de sociale partners overleggen over de aanpak.

Ik wil meer van de beroepsgerichte en operationele opleidingen van de VDAB doen in samenwerking met partners. Dat staat al van bij het begin in mijn beleidsnota en -brief. Dat staat uitdrukkelijk in het werkgelegenheids- en investeringsplan. In 2009 waren er 13.212.000 opleidingsuren voor werkzoekenden, 6.634.000 of 50 procent ervan werd gerealiseerd in samenwerking met partners.

De eerste 11 maanden van 2010 werden er 3058 personen bijkomend bereikt in de competentieversterkende acties in uitvoering van het WIP; in 11 maanden werd al 87 procent van de vooropgezette doelstelling van 3500 gerealiseerd. Het gaat om 2100 cursisten voor extra knelpuntopleiding en 958 personen in Nederlands tweede taal-opleidingen.

We hebben de werkloosheid zien stijgen door de crisis. De kansengroepen maken daar nog altijd het overgrote deel van uit. De arbeidsmarkt moet daar oog voor hebben. We moeten met de knelpuntberoepen bij de kansengroepen terecht komen. Het omscholen naar een knelpuntberoep is voor mij zeker een optie voor duurzame tewerkstelling voor kansengroepen. Uit onderzoek blijkt dat cursisten uit kansengroepen na hun opleiding minder gemakkelijk aan de slag geraken. In het actieprogramma van de VDAB rond knelpuntberoepen en een betere begeleiding en nazorg zijn de kansengroepen een prioritaire doelgroep.

We doen een systematische uitbreiding en ontwikkelen een betere methodiek voor de 50-plussers. Daar heb ik het net al over gehad.

Het is onze ervaring dat de huidige begeleidingsmethodiek niet steeds aangepast is aan 50-plussers. Het is een zeer heterogene groep. Veel 50-plussers hebben heel hun leven slechts één job gehad. Ze hebben een stabiele loopbaan gehad. Anderen zijn meerdere keren werkzoekend geweest. Ik geef u twee vaststellingen mee, zonder te willen beweren dat we daar conclusies uit kunnen trekken voor alle oudere werkzoekenden.

Veel van die oudere werkzoekenden zijn het niet gewend om met de multimedia te werken. Werkzoekenden die dat wel doen, kunnen we natuurlijk laten inschrijven op de 'mail op maat' waarbij op maat vacatures worden aangeboden per mail. Kunnen werken met pc als basiscompetentie is meegenomen. Zo kunnen we meer mensen bereiken.

Verder zien oudere werkzoekenden dikwijls het belang van opleiding niet in. Uit een evaluatie blijkt dat van de verplichte groep van 50 tot 52 jaar slechts 30 procent bereid is om een opleiding te volgen. 45 procent is expliciet niet bereid om te investeren in een opleiding. Dat zijn cijfers waar we niet naast kunnen kijken. Wat we daar vooral uit afleiden en met de VDAB hebben afgesproken, is om voor die oudere werklozen een andere opleidingsmethodiek aan te wenden. Ze zijn niet direct bereid om in een klas te gaan zitten, al mag ik

niet veralgemenen. We moeten hen misschien de kans geven om op afstand te leren, om op hun eigen ritme, thuis de dingen aan te pakken.

Een andere oplossing voor de knelpunten is migratie. Mijnheer Sabbe, u zegt het zelf, dat is niet voor een groot deel maar volledig federale regelgeving. Die moet natuurlijk rekening houden met Europese verdragen en dergelijke. In tegenstelling tot wat hier werd gezegd, maakt de knelpuntberoepenregeling ten aanzien van de werknemers uit de nieuwe Europese lidstaten tijdens een overgangsfase geen vrijstelling van arbeidskaarten mogelijk, maar wel een snelle aflevering van die kaarten zonder voorafgaand arbeidsmarktonderzoek.

Het is dus zo dat ten aanzien van acht van de tien nieuwe lidstaten de overgangsfase is verlopen. Alleen voor Bulgarije en Roemenië geldt die nog. De werknemers uit die lidstaten zijn ten gevolge van het vrij verkeer van werknemers vrijgesteld van arbeidskaarten. Alleen voor de Bulgaren en de Roemenen geldt dus nog de regeling van de arbeidskaarten, normaal nog tot 1 januari 2012. We komen daar zo dadelijk nog even op terug. Ik zal nu niet vooruit lopen op die zaken.

Ik wil er ook wel op wijzen dat degenen die vrijgesteld zijn van een arbeidskaart toegang hebben tot alle beroepen. Per definitie kunnen vanuit onze Vlaamse dienst Migratie, bevoegd voor het afleveren van arbeidskaarten, dus geen cijfers geleverd worden over het aantal werknemers uit die acht lidstaten. We hebben daar niets over.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, dat een en ander verduidelijkt. Wat ik sowieso positief vind, is de zaak van de streefcijfers. In 2010 was de uitstroom ongeveer 60 procent. Nu is de doelstelling om 65 procent te halen. U geeft ook aan om dat in de volgende meerjarenactieplannen mee op te nemen. Dat kunnen we alleen maar toejuichen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, u hebt gezegd dat het niet zomaar facultatief is, wel dwingend. Betekent dat concreet dat als de persoon in kwestie dat niet doet, een schorsing loopt met betrekking tot de werkloosheidsuitkering?

Minister Philippe Muyters: Het is eigenlijk heel eenvoudig. Dat is geen automatisme. Ik geef een voorbeeld. Stel dat een werkloze bij mij komt en ik vind dat hij wel geschikt is om vrachtwagenchauffeur te worden. Hij zegt echter dat hij rugklachten heeft. Alles hangt af van het feit of er valabele argumenten zijn om een opleiding of een volgens ons gepaste job te weigeren. Als dat niet het geval is, kunnen we overgaan tot transmissie. Meestal heeft dat te maken met een veelheid aan gegevens. Er wordt een beoordeling gemaakt individu per individu.

De heer Ivan Sabbe: Stel dat de persoon aan alle voorwaarden voldoet en hij gaat er niet op in, volgt er dan een sanctie?

Minister Philippe Muyters: Ik weet niet of er een sanctie volgt. Wij kunnen alleen zorgen voor de transmissie. Ik sta vandaag niet in voor de sanctionering.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil ook nog even inpikken op wat de heer Diependaele heeft gezegd. Ik wil hem wat helpen, want ik heb de indruk dat hij wat aan het dwalen is. Mijnheer Diependaele, dat is juist het perfide van het systeem van werkloosheidsuitkering die onbeperkt in de tijd is. De werkloosheidsuitkering is niet te hoog. Volgens mij is dat zeker niet het geval. Als ze beperkt is in de tijd, staan de mensen automatisch niet meer voor het dilemma tussen werk, waarbij ze nauwelijks meer verdienen dan de uitkering, en werkloosheid. We moeten solidair zijn. Ik ben dat ook en wil dat ook zijn voor mensen die problemen hebben. Ik stel een werkloosheidskrediet van drie of vijf jaar voor tijdens de loopbaan. Ik heb liever dat er een is. Het mag zelfs langer zijn, als er maar een komt. Gedurende die tijd helpt

de gemeenschap als iemand geen job heeft. Omdat er nu geen beperking in de tijd is, staan mensen voor een dilemma omdat het aantrekkelijker is niet te werken.

U reageerde ook nogal minnetjes toen ik het had over migratie. Ik wil het nog eens duidelijk maken. Ik heb enige ervaring met buitenlandse werknemers. Het zou kunnen zijn dat minister Bourgeois proactief reageert en naar bepaalde Europese landen gaat. Ik denk dan aan de Baltische staten, waar 17 tot 18 procent van de mensen werkloos is, of zelfs aan Spanje, waar de werkloosheid meer dan 20 procent bedraagt. Hij zou concrete initiatieven kunnen nemen in Catalonië en daar voorstellen welke knelpuntberoepen er bij ons zijn. Hij zou daar met een aantal technische scholen afspraken kunnen maken, mits het voorzien in een taal cursus, om die mensen te stimuleren bij ons te komen. Dat bedoel ik met positieve werkmigratie. Dat is wat we moeten doen om die lacunes op de arbeidsmarkt beter in te vullen. Met de Europese Gemeenschap is dat een fantastische opportuniteit. We moeten het dan niet eens hebben over Bulgarije en Roemenië, want die landen zitten nog niet in het stadium van volledig vrij verkeer. Ik hoop dat we na die twee verduidelijkingen op dezelfde golflengte zitten.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, ik dank u voor uw uitgebreide toelichting en uw antwoord. Ik zou wel nog iets meer toelichting willen hebben over één aspect van de vraag. Het voornaamste probleem voor de invulling van de knelpuntberoepen is volgens arbeidsmarktexperts, en u hebt dat beaamd, de mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. U zegt dat u gesprekken hebt gevoerd met de minister van Onderwijs, de heer Smet. U gaat er echter niet concreet op in. Waarover gaan die gesprekken? Wat is het standpunt van minister Smet daarover? Ik weet dat ik die vraag aan hem moet stellen, maar u hebt gezegd dat u daarover gesprekken hebt gevoerd. Wat zijn uw gezamenlijke doelstellingen? Kunt u daarover iets meer toelichting geven?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Sabbe, we zijn het er absoluut mee eens dat de werkloosheidsvergoeding beperkt moet worden in de tijd. De idee van een werkloosheidskrediet lijkt me echter niet goed doordacht te zijn. U geeft dan eigenlijk een incentive om drie tot vijf jaar van een loopbaan niet te werken. Onze doelstelling is een degressief stelsel. Het eerste jaar is er een volledige werkloosheidsuitkering. Dat kan daarna dalen. De VDAB zorgt voor een betere aanpak. Het tweede jaar daalt ze nog meer en tijdens het derde jaar kunnen er zelfs bepaalde sociale opdrachten worden gegeven. Daarover kunnen we het misschien later hebben.

U hebt het ook over het migratiesysteem. Ik heb gezegd dat u het dossier eens beter moet bekijken. In Europa is er een soort getrappt systeem. Eerst wordt gekeken op de eigen arbeidsmarkt voor een betere afstemming tussen werkloosheid en de knelpuntberoepen. Dat is de eerste stap. De tweede stap is dat wordt gekeken in andere landen in Europa. Een derde stap bestaat erin dat buiten Europa wordt gekeken. Dat is eigenlijk wat men Europees wil invoeren.

De heer Ivan Sabbe: Als de federale overheid een hinderpaal is, dan moet men wel verder gaan. Dat is wat ik wil zeggen. We kunnen niet wachten tot de federale overheid begrijpt dat de zaak moet veranderen. Als ik hoor wat minister Milquet en minister Onkelinx gisteren hebben gezegd, dan is dat nog niet voor morgen, tenzij we drastische maatregelen nemen. Daarom doe ik een oproep aan Vlaanderen dat te overstijgen en te kijken in Europese regio's met goede arbeidskrachten en een hoge werkloosheid, die waarschijnlijk bereid zijn bij ons de jobs in te vullen.

De heer Matthias Diependaele: Laten we eerst kijken in Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Janssens, de gesprekken gaan altijd over het beter aansluiten van het onderwijs en de arbeidsmarkt in brede zin. Als we verder gevorderd zijn, zal ik de nodige informatie bezorgen. Vandaag zijn we bezig met verschillende aspecten. Er is een wisselwerking tussen VDAB en onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. Die wisselwerking verbeteren ten opzichte van de huidige situatie is een van de punten. De vertaling van de beroepsprofielen naar onderwijsprofielen is een andere: wie doet het, hoe doet men het, wat doet men wel of niet? Men moet met onderwijs ook geen maatwerk voor een bepaald bedrijf afleveren. Dat is altijd een spanningsveld. De gesprekken om die zaken te verbeteren, lopen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik dank u voor uw heel uitvoerig antwoord. U hebt het zelf over de aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt. U zegt dat in de beheers-overeenkomst van de VDAB staat dat ze goed moeten samenwerken met verschillende instellingen. In uw antwoord hebt u ook gesteld dat de VDAB bezig is een lijst op te maken met beroepen waar geen vraag naar is. Misschien zijn er bepaalde beroepen waarvoor wel opleidingen zijn in ons onderwijssysteem en die ook voorkomen op de lijst van de VDAB. Wanneer mogen we die lijst verwachten? Wordt die opgesteld door de VDAB alleen of in samenspraak met andere partners?

Minister Philippe Muylers: Ik heb vernomen dat men die lijst nu aan het afronden is. In elk geval zal die worden voorgelegd aan de raad van bestuur van de VDAB, maar ik kan u geen antwoord geven op de vraag of daar voor de rest overleg over is.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Sommige leden pleiten voor een tijdsbeperking wat werkloosheid betreft. Ik begrijp sommige bekommernissen, maar zij moeten weten dat dit niet goedkoper zal zijn. Er werd verwezen naar een Scandinavisch model, met vier jaar lang 90 procent van het loon en een bijna voltijdse begeleiding. Dat is een investering in mensen en middelen die veel meer zal kosten dan het systeem dat we nu hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de technische problemen bij het aanvragen van opleidingscheques - 745 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, geachte leden, minister, in uw antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Franssen eind vorig jaar hebt u meegedeeld dat er tussen augustus en oktober van 2010 7500 aanvragen voor opleidingscheques automatisch zijn geweigerd, omdat blijkbaar niet duidelijk was of de aanvrager aan de voorwaarden voldeed. Die voorwaarde is dat zijn werkplaats in Vlaanderen of Brussel ligt. Nadien bleken 5600 van die aanvragen toch in aanmerking te komen voor opleidingscheques.

Op 14 oktober 2010 hebben we een uitgebreid debat gevoerd over de opleidingscheques, op basis van enkele vragen om uitleg en enkele verzoekschriften die waren ingediend. Zelfs de ombudsman was daarbij aanwezig. Toen hebt u echter niets gezegd over die technische problemen bij het aanvragen van opleidingscheques.

Minister, zijn er na de maand oktober nog gelijkaardige technische problemen geweest bij het aanvragen van opleidingscheques? Wanneer werd het technisch probleem precies vastgesteld? Hoe komt het dat het technisch mankement zo laat werd gedetecteerd? Waaruit

bestond het probleem precies? Wat is er intussen met de onterecht geweigerde aanvragen gebeurd? Hoe werd er met de gedupeerde aanvragers gecommuniceerd? Welke initiatieven hebt u genomen om dergelijke technische problemen in de toekomst te vermijden?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, dit probleem heeft eigenlijk niets te maken met de wijzigingen als gevolg van besparingen of met een meer arbeidsgericht maken, hoe je het ook wilt noemen. Het punt is dat de Europese Commissie heeft gezegd dat de opleidingscheques niet langer een recht zijn voor wie in Vlaanderen of Brussel woont, maar dat ze verbonden zijn aan wie in Vlaanderen of Brussel werkt. Dat is een heel andere situatie. De controle die de VDAB vroeger bij een aanvraag uitvoerde, moest dus worden verlegd van de woonplaats naar de werkplaats. De controle van die plaats van tewerkstelling gebeurt op basis van een combinatie van het rijksregisternummer met de Dimona-gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Daar is er iets fout gelopen.

Na oktober zijn er geen gelijkaardige problemen meer vastgesteld. Wie op basis van de gegevens geen werkgever in Brussel of Vlaanderen heeft, kreeg een e-mail van de VDAB waarin stond dat hij niet meer in aanmerking kwam voor opleidingscheques, gezien die opmerkingen van Europa. Als men dus in Vlaanderen woont, maar niet in Vlaanderen of Brussel werkt, kreeg men dus een e-mail. Op een bepaald ogenblik hebben we gezien dat er steeds meer reacties kwamen van mensen die opmerkten dat dit niet klopte. Toen is gebleken dat er een verkeerde koppeling was gemaakt met de Kruispuntbank van Ondernemingen, zodat het vaststellen van de tewerkstellingsplaats niet op een correcte wijze is gebeurd.

Die fout is in twee fasen rechtgezet. U vroeg waarom dit zo lang heeft geduurd. De reacties kwamen maar mondjesmaat binnen. Als die er eenmaal waren, moesten we zoeken waar de fout lag. Toen we de fout hadden gevonden, moesten we ze beginnen op te lossen. Er is een eerste technische verbetering doorgevoerd, waardoor aan 74 procent van de geweigerde aanvragen meteen toch een opleidingscheque kon worden toegekend. Vervolgens heeft er een tweede fase plaatsgevonden. Wie een klacht heeft ingediend, heeft via e-mail of telefoon de melding gekregen waarin stond dat we zijn klacht hadden ontvangen en hoe en wanneer dit probleem zou worden opgelost. Het is nu dus volledig opgelost. Er kunnen natuurlijk nog fouten zijn. De VDAB is immers afhankelijk van de correctheid van die Dimona-gegevens. Bevatten die fouten, dan kan er een fout worden gemaakt. Dan kan iemand die eigenlijk nog altijd in Vlaanderen of Brussel werkt, een e-mail krijgen, omdat we op basis van de Dimona-gegevens denken dat hij er niet werkt.

In de e-mail die ter zake werd verstuurd, vermelden we uitdrukkelijk dat de mogelijkheid wordt geboden contact op te nemen met het opleidingschequeteam, mochten de gegevens volgens de persoon in kwestie foutief zijn. Voor die Dimona-gegevens zijn we echter niet verantwoordelijk.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat is voldoende duidelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de controle op de uitreiking van de arbeidskaart B - 851 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Voorzitter, minister, geachte leden, vanaf 1 mei 2009 moeten arbeidskaarten en -vergunningen in Vlaanderen rechtstreeks bij de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid worden aangevraagd. De vijf provinciale loketten van de Dienst Migratie en Arbeidsbemiddelingsbureaus nemen die taak over van de VDAB.

Er zijn verschillende soorten arbeidskaarten, waaronder de arbeidskaart B, die bedoeld is voor buitenlanders die in ons land bij één welbepaalde werkgever een vast gedefinieerde baan komen uitoefenen. Het systeem van de arbeidskaarten is echter vaak ook het slachtoffer van fraude. Deze kaarten worden immers onder meer ook gebruikt voor de aanvraag van verblijfsvisa.

In 2008 voerde het federaal parket al een onderzoek naar goed georganiseerde fraudecircuits die Chinezen illegaal beroeps- en arbeidskaarten bezorgden. Toch blijkt dat fraude met arbeidskaarten in Vlaanderen nauwelijks wordt bestraft. Men moet bijgevolg alert zijn op dat vlak, in het bijzonder naar aanleiding van de aanzwellende problematiek van de Roma-migratie in Vlaanderen. Dat was eigenlijk ook de onmiddellijke aanleiding voor het indienen van deze vraag.

De Roma komen vooral uit Roemenië en Bulgarije. Die landen zijn sinds 1 januari 2007 lid van de Europese Unie en voor hen was oorspronkelijk in een overgangsperiode van twee jaar voorzien, tot en met 31 december 2008. Deze overgangsperiode werd met een nieuwe periode van drie jaar verlengd, tot en met 31 december 2011. Minister, u hebt er daarnet ook al naar verwezen, naar aanleiding van een andere vraag. Tot die datum blijft de arbeidskaart dus verplicht voor Roemeense en Bulgaarse werknemers.

Naar aanleiding van een schriftelijke vraag die de heer Van Malderen eind 2009 stelde, bleek trouwens dat, van alle arbeidskaarten uitgereikt aan Roma-migranten, er in dat jaar tot dan toe slechts 0,85 procent was ingetrokken wegens fraude. Terecht kan daaruit de conclusie worden getrokken dat dit, gezien de fraudegevoeligheid in dit dossier, een ongeloofwaardig aantal is en dat er een strengere controle op deze arbeidskaarten moet komen. Vandaar mijn vragen.

Minister, is er vandaag een controlesysteem voorhanden om fraude ter zake op een afdoende wijze te bestrijden? Welke maatregelen hebt u ondertussen reeds genomen om fraude met arbeidskaarten tegen te gaan? Is er in het kader van aan Roma-migranten uitgereikte arbeidskaarten in 2010 een andere evolutie waar te nemen? Aangezien op 1 januari 2012 voor Roemenië en Bulgarije de verplichte arbeidskaart wegvalt, wordt controle nog moeilijker. Op welke wijze zult u op die evolutie anticiperen?

De voorzitter: De heer van Rouveroy had een gelijkaardige vraag. Hij zit echter in een andere commissie. Er is sowieso, denk ik, een afspraak gemaakt tussen de vraagstellers en de minister over het behandelen van deze vraag.

Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik heb die vraag ook in de plenaire vergadering gekregen. Ik heb er toen op gewezen dat er een rapport van de inspectie op komst was en dat ik dat uitvoerig zou laten toelichten in de commissie. Dat bevat dan ook de jongste cijfers, heel de procedure die er is en dergelijke meer.

Ik stel voor dat ik nu niet belicht wat er gebeurt. Ik krijg dat rapport volgende week. Ik wil me ertoe verbinden dat ik de primeur ervan voor de commissie houd, dat ik het ook niet in de pers breng of zo. *(Opmerkingen van mevrouw Güler Turan)*

De voorzitter: Ik heb de minister erop gewezen dat hij daarmee veel goodwill kan kopen in de commissie.

Minister Philippe Muylers: Wie me kent, heeft ondervonden dat ik dat bijvoorbeeld in de commissie Financiën op dezelfde manier doe, tot nu toe.

Voorzitter, volgende week word ik niet in deze commissie verwacht, maar ik stel voor dat we de week erop ook de inspectie uitnodigen, zodat ze dat volledig nieuwe rapport, met alle procedures kan toelichten. Om vele redenen lijkt dat me veel beter, ook omdat de mensen uit de praktijk dat dan zelf kunnen toelichten en daarover kunnen worden ondervraagd. Dan is het natuurlijk nog altijd aan de commissieleden en aan mij om de politieke discussie te voeren.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Minister, ik dank u voor uw voorstel. We maken soms veel misbaar als een minister of een ander persoon vooraf met bepaalde plannen naar de pers stapt. Dat valt inderdaad te betreuren. Als het goed is, mogen we het echter ook zeggen. Ik bedank u dus omdat u dit in eerste instantie aan de commissie wilt voorleggen. Het lijkt me dat we dan inderdaad een nuttig en leerrijk debat zullen hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■